

DOKTORAT HONORIS CAUSA DLA HANNY GRONKIEWICZ-WALTZ

Pani Hanna Gronkiewicz-Waltz, prezes Narodowego Banku Polskiego otrzyma doktorat honoris causa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w dowód uznania Jej zasług w dziele budowy i umacniania gospodarki polskiej. W szczególności – jak podkreślił w uchwale Senat Akademicki – za: „wniesienie wkładu w budowę stabilnego systemu bankowego; utworzenie nowoczesnego i autonomicznego systemu banku centralnego; prowadzenie polityki pieniężnej wspomagającej wzrost gospodarczy; umacnianie pieniądza krajowego i przywrócenie mu zaufania społecznego; sukcesy w zwalczaniu inflacji; dostosowanie podstaw funkcjonowania systemu bankowego do standardów Unii Europejskiej”.

Uroczystości, która odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej 25 maja o godzinie 11, towarzyszy wystawa „Pieniądz w Polsce od odzyskania niepodległości w 1918 roku”, eksponowana na lubelskim Zamku.

REKTOREM – PROFESOR MARIAN HARASIMIUK

Głosuje rektor-elekt prof. Marian Harasimiuk

Grono elektorów 29 kwietnia wybrało na rektora UMCS prof. **Mariana Harasimiuka**. 7 maja prorektorami zostali profesorowie: **Jan Pomorski**, **Zbigniew Krupa**, **Elżbieta Skrzypek** oraz **Zbigniew Sobolewski**. W kadencji przełomu tysiącleci obowiązki dziekanów powierzono: prof. **Nikodemowi Grankowskiemu** (BiNoZ), **Mieczysławowi Budzyńskiemu** (Mat. i Fiz.), **Tadeuszowi Borowieckiemu** (Ch.), **Leszkowi Leszczyńskiemu** (PiA), **Stanisławowi Grabiasowi** (H.), **Jerzemu Węclawskiemu** (Ek.), **Marianowi Ochmańskiemu** (PiP), **Zdzisławowi Czarneckiemu** (FiS), **Ziemowitowi J. Pietrasiowi** (Polit.), **Grzegorzowi Mazurkowi** (WA).

Nowym władzom Uczelni Redakcja składa serdeczne gratulacje.

W numerze m. in.:

- Doniesienia z Wydziałów
- Hanna Gronkiewicz-Waltz – sylwetka doktora honoris causa
- Pożegnania: Profesor Bogusław Sałata
- Zaproszenia

KRONIKA REKTORSKA

6 IV rektor Kazimierz Goebel i prorektorzy wraz z dyrektorem administracyjnym UMCS odbyli zebranie ze związkami działającymi w naszej uczelni; tematem były sprawy związane z regulacjami płacowymi w UMCS. 7 IV gościł w naszym Uniwersytecie wicepremier, minister finansów profesor Leszek Balcerowicz. W Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji wygłosił wykład „Od czego zależy rozwój Polski”. 8 IV Rektor uczestniczył w zorganizowanym przez Wojewodę Lubelskiego w Sali Kolumnowej Urzędu Wojewódzkiego posiedzeniu Komitetu Obchodów Święta 3 Maja w Lublinie. Od początku kwietnia, niemal codziennie dyżuruwała w sali Senatu

Wykładowi profesora Leszka Balcerowicza towarzyszyło ogromne zainteresowanie; na jego wykład przybyli nie tylko studenci i pracownicy naszej Uczelni, ale też i mieszkańcy Lublina.

Uczelniana Komisja Wyborcza pod przewodnictwem prof. dr. hab. Józefa Bednary. W kwietniu odbywały się we wszystkich jednostkach uczelni wybory elektorów, którzy dokonali wyboru rektora i prorektorów UMCS. 14 IV gościem społeczności akademickiej uniwersytetu był pan Andrzej Szczypiorski. W ramach cyklu „Spotkania Europejskie” wygłosił wykład „Dante czy Mic-

Andrzej Szczypiorski.

kiewicz. Rola Polski w kulturze zjednoczonej Europy”. Obszerną relację ze spotkania i wykładu

zamieściliśmy w poprzednim numerze „Wiadomości Uniwersyteckich - Miesięcznik”. 16 IV w Sali Senatu Akademickiego odbywało się, pod przewodnictwem prorektora Zbigniewa Krupy, posiedzenie Senackiej Komisji ds. Badań. Tego dnia rektor Goebel wyjechał do Jeleniej Góry na spotkanie Forum Akademicko-Gospodarczego. 21 IV Rektor przewodniczył posiedzeniu Polskiego Towarzystwa Matematycznego w Warszawie. 22 IV brał udział w uroczystym nadaniu doktoratu honoris causa KUL poecie księdzu Janowi Twardowskiemu. 23 IV ekipa rektorska wyjechała do Rzeszowa na obchody jubileuszu XXX-lecia Filii UMCS. 26 IV w szczelnie wypełnionej Auli Uniwersyteckiej odbywało się spotkanie prezentujące programy wyborcze dwóch kandydatów ubiegających się o stanowisko rektora naszej

Po spotkaniu obaj kandydaci gratulowali sobie występów i kampanii wyborczej prowadzonej z zachowaniem tradycji i kultury akademickiej.

Takim zainteresowaniem cieszył się numer wyborczy naszej gazety.

uczelnia - profesorów: Mariana Harasimiuka i Wiesława A. Kamińskiego. Na to spotkanie przygotowaliśmy specjalny numer naszego „Miesięcznika”. 27 IV w Sali Senatu Akademickiego UMCS, z udziałem władz rektorskich i Wydziału Chemii, odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów słuchaczom Uniwersytetu Bałtyckiego. Po południu rektorzy uczestniczyli w Walnym Zgromadzeniu Sprawozdawczo-Wyborczym Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Do władz LTN weszli pracownicy naukowcy naszej uczelni, którym tą drogą przekazujemy serdeczne gratulacje (skład władz LTN na kadencję 1999/2002) zamieszczamy obok). 28 IV odbyło się posiedzenie Senatu naszej uczelni, a 29 IV wybory rektorskie. Woła-

Gratulacje po wyborze od prof. Ziemowita J. Pietrasia.

7 maja rektor elekt profesor Marian Harasimiuk przedstawił kandydatury prorektorów w swojej ekipie, a zgromadzeni elektorzy dokonali wyboru. Prorektorami na 3-letnią kadencję zostali profesorowie: Jan Pomorski (147 głosów), Zbigniew Krupa (124 - jest to jego druga kadencja prorektora, Elżbieta Skrzypek (139) oraz Zbigniew Sobolewski (167). Cała ekipa wspólnie dziękuje elektorom za okazane zaufanie.

zgrupowanych elektorów rektorem UMCS wybrany został dotychczasowy dwukrotny prorektor naszej uczelni prof. dr. hab. Marian Harasimiuk. W tym dniu, przed południem, rektor Goebel otworzył organizowane przez AIESEC UMCS Studenckie Dni Kariery.

Zdaniem Blondynki

Nauczyliśmy się demokracji. Tak można z pewnością powiedzieć po wyborach rektora i prorektorów naszej uczelni. Na wyborach rektora obecnych było 191 elektorów, tyłuż głosowało i tyleż było ważnych głosów. Na wybory prorektorskie stawilo się 178 elektorów i wszyscy oddali ważne głosy. Tylko sobie gratulować.

GRATULUJEMY • GRATULUJEMY • GRATULUJEMY

Panu prof. dr. hab. **Tadeuszowi Puszkowskiemu** wyboru na stanowisko rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu. Profesor Puszkowski jest trzecim po profesorach: Józefie Szymańskim i Bogusławie Sałacie, rektorem tej uczelni.

Chórowi Akademickiemu UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej wspaniałego występu na Międzynarodowym Festiwalu Chórów Uniwersyteckich UNIVERSITAS CANTAT '99 w Poznaniu. Organizator - Chór Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza - do udziału w przeglądzie (bez nagród i wyróżnień) zaprosił 15 chórów akademickich z całej Polski oraz zespoły z Francji, Niemiec, Palestyny i USA. Głównym punktem programu festiwalowego przeglądu było wy-

konanie w auli Uniwersytetu poznańskiego utworu Wojciecha Kilara *Angelus* z udziałem solistów, orkiestry pod dyrekcją Agnieszki Duczmal. Każdy z uniwersyteckich chórów miał swoje pięć minut na wykonanie wybranego utworu. Prezentacji tej przysłuchiwała się poznańska publiczność i przedstawiciele mediów. W ich zgodnej ocenie doskonale zaprezentował się właśnie nasz Chór; uznanie zyskał także Chór KUL.

Księgarni ORPAN, mieszczącej się przy centralnym placu naszej dzielnicy uniwersyteckiej, która aktywnie włączyła się 23 kwietnia w obchody Światowego Dnia Książki. W tym dniu każdy zakup premiiowany był książkowym prezentem, a hasło tegorocznych Dni brzmiało: „Myślę,

więc czytam". Siedzibę księgarni odwiedziło tego dnia wielu klientów;

gości witali pracownicy ubrani w specjalnie przygotowane t-shirty, informujący wszystkich zainteresowanych o okolicznościowej ofercie handlowej.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się, także w ORPAN, wystawa publikacji wydawnictw niemieckich Springer oraz Birkhauser Publishing LTD., która obejmowała kilkaset tytułów ze wszystkich niemal dyscyplin naukowych. Tradycyjnie wystawa połączona była ze sprzedażą prezentowanych książek.

AIIESEC

Dni Kariery '99

29 kwietnia już po raz piąty w naszym mieście w budynku Wydziału Ekonomicznego UMCS odbyły się Dni Kariery organizowane przez Komitet Lokalny AIIESEC Lublin. W tym roku w studenckich targach pracy wzięło udział piętnaście firm, zarówno regionalnych Daewoo, Pol-Skone, Eldorado czy Żagiel jak również ogólnopolskich i koncernów międzynarodowych (np. Bank Handlowy, Procter&Gamble, Price-waterhouseCoopers). Dzięki tak dużej różnorodności firm (byli wśród nich producenci, dystrybutorzy, a także banki i instytucje ubezpieczeniowe) szansę na znalezienie pracy lub praktykę mieli nie tylko studenci i absolwenci wydziałów ekonomicznych, ale także kierunków chemicznych, biotechnologicznych itp. Jak deklarowali pracodawcy wykształcenie kandydata nie jest najważniejsze, bardziej liczą się cechy osobowości - przedsiębiorczość, chęć i zapał do pracy, kreatywność. Do podjęcia pracy, zwłaszcza w dużych koncernach, niezbędna jest jednak znajomość języków obcych, a często także mobilność (co wiąże się z przeprowadzką, najczęściej do Warszawy).

Dni Kariery to nie tylko targi pracy, ale również bezpłatne szkolenia dla studentów prowadzone przez przedstawicieli firm. Młodzi ludzie mogli dowiedzieć się, jak pisać CV i list motywacyjny, jak wygląda system rekrutacji w przedsiębiorstwie, co trzeba wiedzieć, ubiegając się o pracę, jak się zachować podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

Dużą atrakcją był panel dyskusyjny z udziałem przedstawicieli znanych firm markowych (Lubella, Nestle), członków Polskiego Stowarzyszenia Wytwórców Produktów Markowych PROMARKA. Tematem dyskusji była rola marki w gospodarce. Studenci mogli się także dowiedzieć, jak największe firmy budują, promują i chronią swoją markę.

Na zakończenie Dni Kariery '99 odbył się bankiet podsumowujący z udziałem władz uczelni i przedstawicieli firm.

Najlepszy pracodawca Regionu Lubelskiego

Na bankiecie podsumowującym Dni Kariery '99 odbyła się także prezentacja wyników badania „Pracodawca Roku 1998 Regionu Lubelskiego”, prowadzonego przez lubelski Komitet Lokalny Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Nauk Ekonomicznych i Handlowych.

Badania „Pracodawca Roku” prowadzone są przez Komitety Lokalne AIIESEC w kilkudziesięciu ośrodkach akademickich w całym kraju cyklicznie od 1992 roku. Mają one formę ankiet przeprowadzanych wśród studentów IV i V roku kierunków ekonomicznych. Ich celem jest:

- Stworzenie portretu współczesnych studentów wydziałów ekonomicznych i handlowych przez określenie ich kompetencji, umiejętności, a także oczekiwań i obaw związanych z przyszłą pracą.
- Określenie czynników determinujących wybór przyszłej pracy przez studentów.
- Wytępowanie najbardziej popularnego pracodawcy.

Od 1996 roku badanie „Pracodawca Roku” prowadzone jest w dwóch edycjach: ogólnopolskiej i lokalnej, która ma na celu poznanie wyników dla konkretnego regionu kraju, gdzie mieści się dany ośrodek akademicki.

Tegoroczne badanie Pracodawcy Roku 1998 Regionu Lubelskiego zostało przeprowadzone na trzech lubelskich uczelniach: Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, Akademii Rolniczej oraz Politechnice Lubelskiej, wśród studentów kierunków ekonomicznych.

Celem ankiety było uzyskanie informacji, w jakich instytucjach lub przedsiębiorstwach młodzi ludzie chcieliby podjąć pracę oraz na jakich warunkach. Studenci odpowiadali na wiele pytań, w których między innymi oceniali firmy działające na terenie województwa lubelskiego, a także biorąc pod uwagę jedenaście czynników typowali trzy ich zdaniem grające największą rolę przy wyborze pracodawcy.

Według ankietowanych, branża danej firmy, jak również odpowiadający styl pracy i atmosfera panująca podczas pracy są warunkami mającymi największe znaczenie przy decyzji o zatrudnieniu się w określonej firmie. Innymi decydującymi czynnikami są: aktywność firmy na rynku, wysokie zarobki, opinia znajomych oraz jakość oferowanego produktu.

Analizując wyniki badania zauważamy, że kobiety za bardziej istotne uważają czynniki subiektywne (około 70% ankietowanych studentek stwierdziło iż odpowiednia atmosfera w pracy jest bardzo ważna), dla mężczyzn natomiast bardziej liczą się płace, aktywność firmy, jej branża oraz jakość oferowanych usług.

Preferowane przez studentów branże (wybierane zarówno przez kobiety jak i mężczyzn) to: bankowość, reklama oraz public relations.

Według studentów lubelskich uczelni trzy najlepsze firmy naszego regionu, w których chcieliby oni w przyszłości pracować to: 1. GRUPA PeKaO S.A., 2. Wschodni Bank Cukrownictwa, 3. Coca-Cola Bottlers Ltd.

Oferta usług bankowych

Z okazji uroczystego wręczenia przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej tytułu doktora honoris causa prezes Narodowego Banku Polskiego - pani Hannie Gronkiewicz-Waltz w dniach 17-21 maja odbyła się prezentacja banków. Organizatorem tego przedsięwzięcia był Wydział Ekonomiczny UMCS przy współpracy z Komitetem Lokalnym AIIESEC Lublin, a miało ono na celu przybliżenie studentom oferty usług bankowych. W poniedziałek 24 maja 1999 roku każdy z banków mających swój oddział w Lublinie prezentował swoją ofertę na stoiskach wystawowych. Kulminacyjnym punktem była uroczystość wręczenia tytułu doktora honoris causa pani Hannie Gronkiewicz-Waltz, uświetniona referatem wygłoszonym przez panią prezes NBP. Na oficjalne spotkanie z panią Hanną Gronkiewicz-Waltz przybyli także dyrektorzy banków z Lublina.

Magdalena Herda

NOWE WŁADZE LTN

Władze Lubelskiego Towarzystwa Naukowego w latach 1999-2002:

Prezydium Zarządu Głównego LTN

Prezes - prof. dr hab. Edmund K. Prost (AR)

Wiceprezes - prof. dr hab. Artur Korobowicz (UMCS)

Wiceprezes - ks. prof. dr hab. Stanisław Wielgus (KUL)

Zastępca Sekretarza Generalnego - prof. dr hab. Ryszard Stenzel (AR)

Główny Redaktor Wydawnictw - prof. dr hab. Jan Gliński (PAN)

Delegat ds. Regionalnych Towarzystw Naukowych - prof. dr hab. Edward Śpiwła (PL)

Przedstawiciele członków korespondentów

Dr Anna Przyborowska-Klimczak (UMCS)

Prof. dr hab. Marian Niespodziewański (AR)

Komisja Rewizyjna - nie ukonstytuowała się jeszcze:

Prof. dr hab. Lecz Antonowicz (UMCS)

Prof. dr hab. Jan Kowalewski (em)

Prof. dr hab. Eugenia Łoch (em)

Prof. dr hab. inż. Robert Sikora (PL)

Prof. dr hab. Edward Skrzęto-wicz (UMCS)

Prof. dr hab. Stanisław Uziak (em)

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI

AKADEMIA KIJOWSKO-MOHYLAŃSKA

14-16 kwietnia prof. dr hab. **Zdzisław Michalczyk** przebywał, na zaproszenie prof. dr hab. M. Bryka, prorektora Narodowego Uniwersytetu „Kijowsko-Mohylańskiej Akademii” w Kijowie, w Centrum Badań Ekologicznych tej Uczelni. Było to spotkanie, na którym omówiono zakres badań naukowych, a szczególnie stan przygotowania do realizacji zgłoszonego w 1998 r. wspólne tematu badawczego.

W ramach umowy międzynarodowej, dotyczącej naukowej i naukowo-technicznej współpracy polsko-ukraińskiej, przygotowany został projekt badań na lata 1999-2001 „Transboundary pollution by water objects”. Jako obiekt badań wybrana została zlewnia środkowego i górnego Bugu. Rzeką bierze początek na skraju ukraińskiego Podola, w górnym biegu jej naturalny reżim przekształcany jest przez zrzuty ścieków ze Lwowa i z Sokalskiego Okręgu Przemysłowego. W środkowym odcinku Bug jest rzeką graniczną między Polską i Ukrainą. Celem kompleksowych badań jest wypracowanie jednolitych zasad wykorzystania i ochrony zasobów wodnych na przykładzie zlewni Bugu. Tematyka i zakres badań opracowane zostały przez prof. dr hab. **Walentyne Pidlisniuk** z Centrum Badań Ekologicznych Kijowsko-Mohylańskiej Akademii w Kijowie i prof. dr hab. **Zdzisław Michalczyk** z Zakładu Hydrografii UMCS w Lublinie. Projekt zyskał poparcie Władz Ukrainy.

Prawa szkoły wyższej Akademia Mohylańska otrzymała w 1658 r. - za panowania króla Jana Kazimierza. Był to efekt uzgodnień zawartych w tzw. unii hadziackiej - wzorowanej na unii lubelskiej. Dzięki tej unii Rzeczpospolita stawiała się związkiem trzech państw: Korony, Litwy i Księstwa Ruskiego. Wśród pakietu umów politycznych znalazł się zapis o przyznaniu tytułu „Akademii” Mohylańskiemu Kolegium w Kijowie, które zostało utworzone w 1632 r. przez Piotra Mohylę - prawosławnego Metropolitę Kijowsko-Haliczkiego. Układ polsko-kozacki podpisany w Hadziaczu koło Kijowa został zaprzysiężony na sejmie warszawskim w 1659 r. przez króla, prymasa i senat. W 1817 r. działalność Akademii przerwano, a na jej miejsce utworzono najpierw seminarium duchowne, a następnie w 1819 r. Kijowską Akademię Duchowną, zamkniętą w 1918 r. Ponownie status szkoły wyższej Akademia Mohylańska uzyskała w 1991 r. jako Narodowy Uniwersytet „Akademia Kijowsko-Mohylańska”. W roku następnym Uczelnia przyjęła pierwszych studentów. Jest to elitarny uniwersytet, kształcający wysokiej klasy specjalistów, w którym zatrudniani są naukowcy z zachodnich uczelni. Zajęcia odbywają się w językach ukraińskim i angielskim.

W KOMITECIE PAN

Do komitetu Badań Czwartorzędu PAN na nową kadencję wybrani zostali: prof. dr hab. **Maria Łanczont**, prof. dr **Henryk Maruszczak**, prof. dr hab. **Józef Wojtanowicz**, wszyscy z Zakładu Geografii Fizycznej i Paleogeografii UMCS. Znaleźli się w składzie 30-osobowego Komitetu, który jako je-

den z nielicznych jest komitetem interdyscyplinarnym. W jego skład wchodzi: geolodzy, geografowie, gleboznawcy, paleobotanicy, paleozoologowie oraz archeolodzy.

WYSTAWA FOTOGRAFII

16 kwietnia na Wydziale BiNoZ odbył się wernisaż wystawy fotografii **Wiesława Lipca** „W moim lesie”. Wystawę zorganizował Związek Polskich Fotografików Przyrodniczych Okręgu Lubelskiego, a jej komisarzem był dr **Marek Kucharczyk** z Zakładu Geobotaniki Instytutu Biologii UMCS. Wiesław Lipiec jest z wykształcenia leśnikiem, a obecnie zawodowym fotografikiem i prezesem Okręgu Lubelskiego ZFPF. Na jego dorobek składa się 7 albumów autorskich oraz prace w kilku albumach zbiorowych. Jest laureatem wielu znaczących konkursów w dziedzinie fotografii.

SANDOMIERZ I OKOLICE

Rada Wydziału BiNoZ odbyła kolejną sesję wyjazdową w piątym dniu maja 1999 roku. Poprzednie sesje *extra muros* odbyły się w ogrodzie botanicznym UMCS (w roku 1997) i na Roztoczu (w roku 1998). Obecnie dziekan prof. **Józef Wojtanowicz** zawiązał Radę jeszcze dalej: do Sandomierza i w okolice Tarnobrzega, na teren kopalni siarki Jeziórka.

Pobyt w Sandomierzu był bardzo urozmaicony. Rozpoczął się od połączonego posiedzenia dwu Rad Wydziałów - Rady Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS oraz Rady Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej (Studium Generale Sandomiriense) w Sandomierzu. Wcześniej Jego Magnificencja Rektor Wyższej Szkoły Matematyczno-Przyrodniczej, profesor **Tadeusz Puszkarski**, wystosował zaproszenie do Rady Wydziału BiNoZ UMCS, której jest zresztą członkiem, by przyje-

chała i zapoznała się na miejscu z warunkami pracy w Sandomierzu. Jest to o tyle istotne, że wielu wykładowców Studium Generale dojeżdża tam właśnie z Lublina, zaś absolwenci studiów licencjackich z Sandomierza będą mogli od bieżącego roku kontynuować studia w UMCS, by zdobyć tytuł magistra. Połączone Rady Wydziałów odbyły krótkie wspólne posiedzenie, po czym goście z Lublina zwiedzili budynek Studium Generale i wysłuchali informacji o planach jego rozbudowy. Następnie wszyscy przenieśli się do zamku, gdzie mogli wysłuchać przemówień Ich Magnificencji Rektorów, prof. Tadeusza Puszkarskiego i prof. Kazimierza Goebbla, miejscowych Osobistości oraz posilić się pączkiem i wznieść odrobiną wina z plastikowego kubeczka toast za pomyślność sandomierskiej uczelni. Z zabytkowego sandomierskiego Zamku przewodnik popro-

Fot. Andrzej Gibki

Prof. dr hab. Marian Harasimiuk tłumaczy, dlaczego wbrew powszechnym poglądom na to, jak powinny wyglądać, Góry Pieprzowe są górami i na dodatek pieprzowymi.

wadził wszystkich chętnych do centrum Sandomierza, opowiadając przy tym wyczerpująco o historii miasta, od najdawniejszej do najbardziej aktualnej. Chociaż wiele osób już zwiedzało wcześniej Sandomierz i znało jego zabytki, wszyscy z zaciekawieniem słuchali przewodnika i żalowali, że brak czasu nie pozwala na zejście do podziemi pod rynkiem ani na wejście na Bramę Opatowską. Spacer po sandomierskiej starówce zakończył się przejściem na parking, gdzie czekały autokary, by zawieźć wszystkich na piękne miejsce widokowe - zbocze Gór Pieprzowych, kilka kilometrów od Sandomierza, z perspektywą na Wisłę i centrum miasta. Profesor Harasimiuk wygłosił tam krótki wykład geologiczno-geomorfologiczny, tłumacząc laikom nie-geografom, jak dzieje geologiczne wpłynęły na ukształtowanie terenu i jak to, co jest pod spodem, determinuje to, co widzimy w terenie „na wierzchu”. Miłośnicy fotografii mieli okazję do wykonania wielu ciekawych zdjęć, a miłośnicy krajobrazu do podziwiania unikatowego pejzażu łączącego pagórkowaty teren, rzekę i sandomierską starówkę w piękną przyrodniczo-historyczną całość.

Z Gór Pieprzowych zmarznięci członkowie Rady zostali przewiezieni na miejsce, w którym rozpalono ognisko i nakarmiono głodnych oraz napojono spragnionych. Zanim panie z dziekanatu przystąpiły do rozdawania bigosu, kielbasy i chleba oraz rozlewania kawy i herbaty - profesor Cackowski, stały gość wyjazdów Rady Wydziału BiNoZ, wygłosił zwięzły wykład, w trzech tylko punktach, na temat metafizyczno-epistemologiczny. Zebrani słuchali w skupieniu, a po wykładzie nastąpiły głośne i szczerze brawa, z wnioskiem, by treść wykładu ogłosić w „Wiadomościach Uniwersyteckich” razem z relacją z wy-

Fot. Hanna Wójcik

Dziekan prof. Józef Wojtanowicz i dr Elżbieta Kardaszewska podziwiają wnętrza Zamku w Sandomierzu.

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

jazdu. Wykładowca zgodził się w wnioskodawcą. Słuchacze przeszli do ogniska i w żywej, bezpośredniej, nieco piwnej atmosferze rozpoczęła się konstruktywna wymiana uwag i opinii na tematy wszelakie, połączona z konsumpcją. Posileni na duchu i na ciele konsumenci wsiedli do autokarów i udali się do kopalni siarki Jeziórka, ostatniego miejsca przewidzianego do zwiedzania.

Kopalnie siarki w okolicach Tarnobrzega znane są przede wszystkim z bogactwa swoich złóż. Wydobyte siarki, kiedyś wielkie, teraz zmalało do ilości tylko takiej, na jaką jest rzeczywisty popyt. Zmalala też w konsekwencji dewastacja środowiska, jaka ma zawsze miejsce w przypadku prac górniczych na tak wielką skalę. Członkowie Rady Wydziału najpierw w salce wykładowej w budynku kopalni wysłuchali objaśnień, dotyczących technologii podziemnego wytopu i wydobycia siarki, a potem przeszli - już nie wszyscy, ponieważ zimno skłoniło część wycieczki do pozostania w autokarach - na teren wydobycia. Ci, którzy zaczęli oglądać instalacje (duże ilości rur i zaworów oraz niepozorne pojedyncze budyneczki dla obsługi) szybko wrócili do pozostałych w autokarach. Skłonił ich do tego wyraźny zapach siarkowodoru i nieefektywność instalacji, które można było obejrzeć w ciągu kilku minut. Zapaleńcy wykonali kolejne zdjęcia, po czym autokary z pasażerami ruszyły w powrotną drogę do Lublina.

Wyjazdowe sesje Rady Wydziału BiNoZ organizował Dziekan Wydziału, prof. Józef Wojtanowicz. Powszechnie były uważane za udane i atrakcyjne. Ciekawe, czy Dziekan nowej, nadchodzącej kadencji, ktokolwiek nim zostanie, będzie je kontynuował?

Grzegorz Nowak

ZWIĘZŁY WYKŁAD W 3 PUNKTACH

Proszę Państwa, ognisko już płonie, złocisty napój czeka na podeschnięte podniebienia, zatem szybko - raz, dwa, trzy!

Raz - o łączeniu się ze światem, czyli o dwóch sposobach oglądania Sandomierza, albo uczenia się patrzeć na Sandomierz, czy też na dowolny krajobraz. Oba sposoby są piękne, choć mnie w tej chwili zależy na wskazaniu drugiego z nich. **W sposobie pierwszym** porządek biegnie od słowa, wiedzy i informacji do żywego ale ukierunkowanego postrzegania. „Oto Kościół Świętego Jakuba, zbudowany przed 1250, tu oto na portalu małe wgłębienia - ślady nieostrożnego skuwania w późniejszych wiekach nałożonego tynku, przy czym wybito też małe rozety, jakaż szkoda... Zobaczcie Państwo, o - tu, tu i tu, ...”. Żywe postrzeganie jest w tej prezentacji na drugim miejscu, przed nim idzie stylizujące je Słowo. Piękny wzorzec tej prezentacji dał nam dzisiaj nasz przewodnik, konserwator Sandomierza Pan mgr Marek Juszczyk.

W sposobie drugim Słowa nie ma, albo prawie nie ma. Przykład biorę od Wiesława Myśliwskiego (*Widnokrąg*, rozdz. „Kościół Świętego Jakuba”). Rzecz dzieje się w czasie ostatniej wojny, w Sandomierzu. Mały Piotrek chodzi na lekcje do staruszka - Profesora. Oto lekcja (w moim streszczeniu) oglądania i uczenia się oglądania Sandomierza:

Wychodzą na skarpe.

- Patrz przed siebie. Co tam widzisz?

- Ano, widzę to..., i to..., i to..., i jeszcze tamto.

- A co jeszcze?

- A jeszcze to i to.

- A jeszcze?

- A już nic.

- No to patrz tam, co tam widzisz?

- Widzę to, i to...

- A co jeszcze?

- A już nic.

- A tam co widzisz?

- Widzę to, i to...

- A co jeszcze?

- A nic! A Pan co tam jeszcze widzi?

- Nic.

- NIIC?

- Nic!

- No to teraz popatrz tam. Co tam widzisz?

Wchodzi do środka Kościoła Świętego Jakuba: „Nic tu prawie nie ma, a jakież to wspaniałe”.

Dwa - o łączeniu ludzi. Przed wieloma laty, w czasie kampanii prezydenckiej w Stanach Zjednoczonych na czołówki gazet trafił napis widniejący na plakacie trzymany przez nieletnią dziewczynkę: PUT US TOGETHER!

POŁĄCZ NAS! Jest to chyba najwspanialsze, najwznioślejsze przykazanie najlepszego z możliwych Bogów! Pokonywanie plemiennych granic było przez tysiąclecia wspaniałym, a jednocześnie dramatycznym powołaniem najlepszych z ludzi. W ciągu tysiącleci przełamali oni wiele, bardzo wiele międzyplemiennych granic i podziałów, a tymczasem dzisiaj - o dziwo - owych granic wcale nie jest mniej, są one tylko odmienne od dawnych, ale ranią i krwawią nie mniej niż dawne!

Chyba za wysoko wzleciałem, bo mnie tu chodzi tylko o nas, o nasze spotkanie się i zespalanie. „Tylko” o nas, czy „aż” o nas?! Nasza skala niewielka, ale sprawa naszego zespolenia jest jednak znacząca, może nawet najważniejsza, w każdej razie dla nas.

Pan Dziekan Wojtanowicz jest najwidoczniej owładnięty tą piękną misją, misją łączenia uniwersyteckich „różnoplemieńców”. Zaprasza ich na spotkania z członkami Rady Wydziału BiNoZ. Ośmielają się stopniowo: w ubiegłym roku było ich tu niewielu, teraz znacznie więcej. Jesteśmy życzliwie przyjmowani, nie czujemy się jak obcy. Tak trzymać, Panie Dziekanie!

Ale wiedzieć trzeba, że sprawa nie jest prosta, bo niekiedy między naszymi nastawieniami intelektualnymi występują ważne różnice, wręcz napięcia. Innymi narzędziami pracuje i myśli biolog, a innymi filozof. Wprawdzie jest jedno narzędzie wspólne nam wszystkim, mianowicie język ojczysty - Słowo. Bez sprawności w zakresie języka ojczystego żadna sprawność naukowo-intelektualna nie może być pełna.

Ale i w traktowaniu języka - Słowa - widać między nami istotną różnicę, która niekiedy staje się przeciwieństwem.

Świat człowieka jest światem podwójnym: jest on światem rzeczy i światem słów. Im słowa są bardziej od rzeczy oddalone, tym więcej rzeczy można nimi objąć, ale też tym mocniejszy klej myśli jest potrzebny, żeby więź między słowami i rzeczami utrzymać.

Członkowie „plemienia” filozofów chcą w słowach ująć coraz więcej i więcej rzeczy, więc odpychają słowa coraz dalej i dalej od rzeczy, a najbardziej zapamiętali w tym dziele odpychają słowa od rzeczy tak daleko, że już żaden klej myśli słów z rzeczami nie łączy i łączyć nie może.

Członkowie waszego - przyrodniczego - „plemienia” (pomijam tu matematyków) mają nastawienie przeciwne. Wy ciągnięcie słowa do rzeczy, staracie się, aby nie oddalały się one nazbyt od rzeczy. Im bliższe są słowa rzeczom, tym słabszy klej może utrzymać jedność między nimi. Ale najbardziej energiczni z was tak mocno ciągną słowa ku rzeczom, że w końcu słowa całkowicie do rzeczy przylegają i żadnego już wtedy kleju nie potrzeba.

Obszarem możliwego współdziałania naszych „plemion” jest przestrzeń MIĘDZY tymi dwoma skrajnymi stanami: między stanem całkowitego zerwania więzi słów z rzeczami a stanem pełnego przylegania słów i rzeczy.

Trzy - o profesorskiej mądrości. Ułożyłem sobie mały traktacik o umyśle. Zawiera dwa rozdziałiki. Jeden o mądrości, drugi - analogicznie skonstruowany - o głupocie. Tu streszczę Państwu tylko pierwszy z nich.

Istnieją dwa rodzaje mądrości: wrodzona i wyuczona. Jak się one szczęśliwie spotkają ze sobą w jednej osobie, to mamy oto: podwójnie mądrego uczniaka, a dalej podwójnie mądrego licealistę, dalej takiegoż studenta, a potem pana magistrą, pana doktora, docenta i wreszcie **podwójnie mądrego profesora!** Nie ma na świecie mądrzejszego człowieka nad mądrego profesora! No, może ewentualnie ksiądz profesor. Więc niech żyje profesorska mądrość! Ona jest nadzieją na utrzymanie „międzyplemiennej” jedności w nauce.

A co z głupotą?

Tego nie będę streszczał, już nie ma czasu! Ognisko czeka!

Zdzisław Cackowski

WYDZIAŁ CHEMII

WIZYTY

Polskie Towarzystwo Chemiczne w porozumieniu z Gesellschaft Deutscher Chemiker wyróżniło profesora **Gerharda Ertla** z Fritz-Haber-Institute der Max Planck-Gesellschaft w Berlinie wykładem im. W. Klemma - M. Skłodowskiej-Curie. Jako forum do wygłoszenia swojego wykładu profesor Ertl wybrał Wydział Chemii UMCS, gdzie ukształtowała się znana na całym świecie szkoła fizykochemii powierzchni.

Gościa w Lublinie podejmowali w dniach 25-27 kwietnia br. Przewodniczący Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego - prof. dr hab. **Władysław Rudziński** oraz prodziekan Wydziału Chemii UMCS - prof. dr hab. **Jan Rayss**.

Wybitny berlińczyk, uznany światowy autorytet w dziedzinie katalizy i fizykochemii powierzchni, edytor i współautor encyklopedii katalizacyjnej, wygłosił 26 kwietnia wykład pt. „Heterogeneous Catalysis: from Black Art to Atomic Understanding”. Spotkał się on z żywym zainteresowaniem pracowników naukowych, doktorantów i studentów, przede wszystkim z Wydziału Chemii, ale przybyli nań również koledzy z Wydziału Matematyki i Fizyki.

W towarzystwie Przewodniczącego Lubelskiego Oddziału PTChem., Dziekana i pracowników

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

Wydziału Chemii Pan Profesor zwiedził Lublin, Nałęczów i Kazimierz nad Wisłą.

WYJAZDY ZAGRANICZNE

W kwietniu następujący pracownicy WCh przebywali na wyjazdach zagranicznych: 19-30.04. - prof. dr hab. **K. Michał Pietrusiewicz** we Włoszech, 21-23.04. - dr **R. Maciej Janiuk** i mgr **Jarosław Dymara** w Czechach.

„NAUCZYCIEL PRZYRODY”

11-12 marca w Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Energetyk” w Nałęczowie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowo-metodyczna „Nauczyciel przyrody”.

Organizatorami byli Ministerstwo Edukacji Narodowej i Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Konferencja miała na celu wymianę doświadczeń nt. teoretycznych i praktycznych aspektów kształcenia i doskonalenia nauczycieli przyrody. Uczestniczyły 62 osoby, głównie pracownicy Ministerstwa Edukacji Narodowej, wyższych uczelni i wojewódzkich ośrodków metodycznych w Polsce.

Odbywały się zajęcia typu seminaryjnego, w czasie których prezentowano zagadnienia dotyczące dokształcania nauczycieli na studiach podyplomowych i kursach przygotowujących ich do nauczania przedmiotu „Przyroda” w zreformowanej szkole. Planowane jest opracowanie materiałów z konferencji w formie książkowej.

DOKTORAT

30 kwietnia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Barbary Charnas** z Zakładu Fizyki Chemicznej i Fizykochemicznych Metod Rozdzielania *Studia nad strukturą i właściwościami energetycznymi powierzchni karbosili*.

Promotor prof. dr hab. Roman Leboda, recenzenci: prof. dr hab. Leszek Czepirski z AGH w Krakowie, prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski z UMCS.

ZRÓWNOWAŻONE DYPLOMY

27 kwietnia 35 dyplomów ukończenia kursu „Zrównoważony Rozwój Regionu Bałtyckiego” (angielska nazwa „Sustainable Baltic Region”) wręczyli prorektorzy UMCS: prof. Marian Harasimiuk i prof. Wojciech Witkowski. Obecne były władze Wydziału Chemii, gdyż studenci, którzy otrzymali dyplomy studiują na kierunkach: chemia oraz ochrona środowiska.

UMCS jest jedną z wielu uczelni Regionu Morza Bałtyckiego, gdzie są prowadzone takie kursy (z udziałem kilkuset wykładowców, kształcących kilka tysięcy studentów w 150 uczelniach w 14 krajach), których programy oraz materiały do nauczania w języku angielskim (podręczniki, kasety wideo i anteny satelitarne) przygotował Uniwersytet Bałtycki z siedzibą w Uppsali w Szwecji.

Celem kursu jest nabycie przez studentów wiedzy z zakresu podstaw zrównoważonego rozwoju oraz jego powiązań z różnorodnymi elementami środowiska, głównie biologicznego, geograficznego, chemicznego, ekonomicznego, społecznego itd.

Dyplom ukończenia kursu jest wydawany w ję-

Uroczyste wręczenie dyplomów w Sali Senatu.

zyku angielskim, a podpisują go Rektor Uniwersytetu Bałtyckiego i Rektor Uczelni, w której odbył się kurs.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

JUBILEUSZ

W kwietniu br. zasłużony dla Wydziału i Uczelni Profesor **Wiesław Skrzydło** obchodził 70-lecie swoich urodzin. Z tej okazji odbyło się na Wydziale okolicznościowe spotkanie, na którym dziekan Wydziału, dyrektorzy Instytutów i inne osoby złożyły Jubilatowi wraz z wiązką kwiatów życzenia dalszej aktywnej pracy naukowej.

PERSONALIA

Prof. dr hab. **Artur Korobowicz**, obecny przewodniczący Wydziału I Nauk Humanistycznych, został wybrany wiceprezesem LTN na kadencję 1999-2003.

Profesor **Zbigniew Sobolewski** został wybrany prorektorem UMCS ds. Filii w Rzeszowie. Serdecznie gratulujemy.

Z ŻYCIA STUDENTÓW

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów **Piotrowi Bednarczykowi**, studentowi IV roku za zajęcie II miejsca w Ogólnopolskim Konkursie Krasomówczym organizowanym przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland. Ponadto P. Bednarczyk otrzymał nagrodę Prokuratora Generalnego Pani Hanny Suchockiej za najlepszą mowę oskarżycielską. Impreza odbyła się 10 maja w Szczecinie.

W dniach 9-11 kwietnia na Wydziale PiA naszego Uniwersytetu miał miejsce I Ogólnopolski Zjazd Studenckich Kół Naukowych Prawników. W wyniku obrad delegatów z całej Polski postanowiono powołać ogólnopolskie stowarzyszenie jednoczące studencki prawniczy ruch naukowy w naszym kraju. Nowa organizacja przyjęła nazwę Stowarzyszenie Akademickie. Prezesem Zarządu pierwszej kadencji został jednogłośnie wybrany członek ZUSS i prezes Studenckiego Koła Naukowego Prawników UMCS **Lesław Grzonka** (student IV r.). Głównym celem nowo powstałego Stowarzyszenia jest wspólna reprezentacja kół naukowych przed organami państwa i organizacjami pozarządowymi.

5 maja odbyła się sesja naukowa zorganizowana przez Koło Naukowe Prawników - Sekcja Prawa Karnego *Spojrzenie na nowy kodeks karny. Cz. I*.

6 maja odbyła się sesja zatytułowana *Od społeczeństwa pierwotnego do społeczeństwa państwowego (wybrane zjawiska władzy a przejawy jej prawnej instytucjonalizacji)* zorganizowana przez Koło Naukowe Prawników i Sekcję Teorii Historii Państwa i Prawa.

6-8 maja odbyły się (druga edycja) Dni Edukacji Prawniczej pod hasłem *Zawód Prawnik - możliwości i perspektywy*, zorganizowane przez Wydział Prawa i Administracji UMCS i Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Lublin. Celem konferencji było sprecyzowanie stanowiska środowiska studentów prawa na temat systemu uniwersyteckiej edukacji prawniczej i rynku usług prawnych, jak również prezentacja oczekiwań i postaw studentów prawa oraz pracodawców, zawartych w ankiecie Dni Edukacji Prawniczej ELSA. W trakcie konferencji zostały zaprezentowane systemy edukacji prawniczej w krajach Unii Europejskiej.

ZAPOWIEDZI WYDARZEŃ

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie obchodzi w tym roku 50-lecie swojego istnienia. Dwa lata temu uczciliśmy tę rocznicę m.in. w formie konferencji naukowych. Dotychczas odbyły się dwie takie konferencje w kwietniu 1997 i 1998 roku.

24 - 25 czerwca organizujemy trzecią konferencję. Wszystkie one odbywają się pod hasłem przewodnim: „Polska lat 90. Przemiany państwa i prawa”, dzień pierwszy w Lublinie, a drugi w Kazimierzu nad Wisłą. Planujemy też przeznaczyć godziny przedpołudniowe 26 czerwca na posiedzenie Dziekanów Wydziałów Prawa, na którym omówione zostaną bieżące problemy. Serdecznie zapraszamy.

WYDZIAŁ MATEMATYKI I FIZYKI

WYBORY

10 maja dokonano wyboru dziekana Wydziału Matematyki i Fizyki UMCS na kadencję 1999-2002. Dziekanem-elektem został prof. dr hab. **Mieczysław Budzyński** z IF UMCS. Serdeczne gratulacje!

DOKTORAT

Rada Wydziału Matematyki i Fizyki UMCS 11 maja podjęła uchwałę o nadaniu stopnia naukowego doktora nauk matematycznych mgr. **Piotrowi Kowalskiemu** z Instytutu Matematyki UMCS. Obrona pracy doktorskiej odbyła się 28 kwietnia. Temat rozprawy: *Graniczne własności ciągów iloczynów i sum zmiennych losowych z losową liczbą składników*. Promotor: prof. dr hab. Zdzisław Rychlik, recenzenci: prof. dr hab. Aleksander Weron, Instytut Matematyki Politechniki Wrocławskiej, prof. dr hab. Wiesław Zięba, Instytut Matematyki UMCS.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Polskie Towarzystwo Próźniowe i Stowarzyszenie Elektryków Polskich ogłosiło konkurs na najlepsze prace dyplomowe z dziedziny próźni. Komisja Konkursowa Nagrody im. Janusza Groszkowskiego podjęła decyzję o uhonorowaniu: dr. **Tomasza Durakiewicza**, adiunkta w Pracowni Spektrometrii Mas IF UMCS, nagrodą w

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

kategorii prac doktorskich za najlepszą pracę z dziedziny próżni, obronioną w 1998 r. Promotorem pracy *Badanie zjawiska termoemisji elektrodynamicznej z metali metodą impulsowego grzania katody* był prof. dr hab. Stanisław Haas. Mgr **Piotr Dycha** otrzymał wyróżnienie za pracę magisterską obronioną w roku 1998. Promotorem pracy *Impulsowy stabilizator temperatury emitera w termoemisyjnym źródle jonów* był prof. dr hab. **Stanisław Haas**.

SPOTKANIA

6 maja odbyło się 591 posiedzenie Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Fizycy lubelscy w liczbie blisko 150 osób w auli im. Prof. Ziemeckiego w Instytucie Fizyki UMCS mieli wielką przyjemność wysłuchania wykładu Jego ekscelencji ks. prof. **Józefa Życińskiego** „Fizyka jako nauka humanistyczna”. Na licznych przykładach z historii nauk ścisłych ks. Profesor udowodnił, iż nowy styl refleksji, m.in. nad matematycznością przyrody, wprowadzony do myśli naukowej przez nauki ścisłe, a w szczególności przez fizykę, prowadzi do zadawania pytań, które rozbudowują gmach wiedzy humanistycznej. Wykład ten jest obecnie przygotowywany do druku w „Postępkach Fizyki”. Warto tu podkreślić, iż nasz Arcypasterz jako autor rozprawy habilitacyjnej z dziedziny kosmologii relatywistycznej jest szczególnie bliski umysłom i sercom lubelskich fizyków. Dziękujemy zatem gorąco i prosimy o jeszcze!

WYJAZDY

W ramach współpracy naukowej wyjechali: prof. dr hab. **P. Rozmej** - GSI, Darmstadt, Niemcy, prof. dr hab. **K. Pomorski** - Strasburg, Francja, prof. dr hab. **W. I. Gruszecki** - Niemcy, prof. dr hab. **S. Z. Korczak** - ZIBJ w Dubnej, Rosja, prof. dr hab. **A. Góźdz**, dr **M. Kullk** - Strasburg, Francja, prof. dr hab. **J. Kozłcki** - Uniw. w Bonn, Niemcy, dr **A. Karczewska** - Uniw. w Lipsku, Uniw. w Lizbonie, mgr **A. Kryczka**, mgr **J. Kapeluszn**, mgr **K. Bolibok**, mgr **Mariusz Szczepanik** - Paseky, Czechy, mgr **D. Rosly** - IreS Strasburg.

WIZYTY

W ramach współpracy naukowej gościli: prof. **Ihor V. Stasyuk** z Instytutu Fizyki Materii Skondensowanej we Lwowie, dr **Jerzy Szostak** z Instytutu Fizyki Uniw. Białoruskiego w Mińsku, dr **Istvan Forizs** z Węgierskiej Akademii Nauk, prof. dr **Gerald Schmieder** z Uniw. w Oldenburgu, prof. **Azis E. Kacimi** z Uniw. w Walencji, doc. dr **Wiktor Starkow** z Uniw. w Pietrozawodsku, prof. dr **Aleksander Pruss** z Uniw. w Pittsburgu, dr **Wanda Kamiński** z Uniw. w Paryżu, prof. dr **Reiner Kuhnau** z Uniw. w Halle, dr **Jean F. Berger** z Centrum Energii Atomowej we Francji, prof. dr **Alexi Daletskil** z Instytutu Matematyki Uniw. w Bonn, prof. dr **Taras Krochmalski** z Uniw. Lwowskiego, prof. **Edward Omev** z Uniw. w Brukseli.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

DOKTORATY

12 maja mgr. **Wiesława Bondyry**. Temat: *Reprezentacja sejmowa Rusi Czerwonej w dobie saskiej*. Promotor: prof. dr hab. Henryk Gmiterek,

UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Józef Półciwiartek, WSP Rzeszów, dr hab. Witold Kłaczewski, UMCS.

19 maja mgr. **Konrada Zielińskiego**. Temat: *Życie kulturalne ludności żydowskiej na Lubelszczyźnie w latach pierwszej wojny światowej*. Promotor: prof. dr hab. Jan Lewandowski, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Tomaszewski, UW, prof. dr hab. Bronisław Mikulec, UMCS.

2 czerwca mgr **Anny Koper**. Temat: *Przepowiednie meteorologiczne jako gatunek mowy*. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Renata Grzegorzycowa, UW, prof. dr hab. Maria Wojtak, UMCS.

GOŚĆ

W kwietniu gościem Instytutu Anglistyki był profesor **Stephen Nissenbaum** (University of Massachusetts, Amherst), który wygłosił wykład: „Sexual radicalism and prudery in nineteenth century America”.

FIŃSKIE SEMINARIUM

Profesor **Jerzy Durczak** z Instytutu Anglistyki UMCS prowadził w kwietniu seminarium z literatury amerykańskiej na Uniwersytecie w Joensuu (Finlandia).

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

DOKTORAT

21 kwietnia odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr **Haliny Rarot**. Temat pracy: *Filozofia moralna Michaiła Bachtina*. Promotor: prof. dr hab. Jadwiga Mizińska.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

STUDIA DOKTORANCKIE

Wydział Ekonomiczny prowadzi 4-letnie studia doktoranckie w zakresie ekonomii w trybie indywidualnej organizacji. Opiekunem jest prof. dr hab. **Genowefa Sobczyk**. Chętni na studia od roku akademickiego 1999/2000 mogą ubiegać się o przyjęcie po uzyskaniu zgody samodzielnego pracownika naukowego Wydziału na podjęcie się opieki naukowej.

Następujące dokumenty należy składać **do 15 czerwca 1999 r.** w pokoju 302: podanie do Rektora o przyjęcie na studia; życiorys naukowy; odpis dyplomu ukończenia studiów magisterskich; opinia samodzielnego pracownika naukowego; kwestionariusz osobowy; harmonogram studiów doktoranckich; kserokopia ostatniej strony indeksu z tematem pracy magisterskiej; 4 fotografie.

STUDIA PODYPLOMOWE

Wydział Ekonomiczny ogłasza nabór słuchaczy na roczne Podyplomowe Studium Ekonomiczne w zakresie specjalności: **Bankowość i finanse** – przeznaczone dla osób z wyższym wykształ-

ceniem. Program obejmuje przedmioty: bank i system bankowy, marketing bankowy, finanse publiczne, międzynarodowe rozliczenia pieniężne, rynki i instrumenty finansowe, statystyka bankowa, czynności bankowe, analiza finansowa przedsiębiorstw, krajowe rozliczenia pieniężne, zarządzanie finansami, bank i spółdzielczość, rynki i instrumenty finansowe. **Samorząd terytorialny** – przeznaczone dla osób z wyższym wykształceniem. Program obejmuje przedmioty: polityka ekonomiczna, samorząd terytorialny i administracja rządowa, finanse publiczne, finanse samorządowe, zarządzanie finansami, zarządzanie rozwojem lokalnym i regionalnym, strategię rozwoju lokalnego i regionalnego, preakcesyjna polityka rozwoju regionalnego, prawo zagospodarowania przestrzennego, mechanizmy rozwoju przestrzennego, regionalne i lokalne rynki pracy, mieszkalnictwo i usługi komunalne, polityka społeczna.

Nabór kandydatów do 15 września 1999 r. Termin rozpoczęcia zajęć przewiduje się w październiku br. Liczba miejsc na obu specjalnościach jest ograniczona. O przyjęciu decyduje kolejność zgłoszenia oraz zgodność kształcenia w ramach poszczególnych specjalności z charakterem pracy zawodowej kandydata. Studia są odpłatne. Czesne (płatne w dwóch ratach na początku kolejnych semestrów) wynosi dla specjalności „Bankowość i finanse” 2600 zł; „Samorząd terytorialny” - 2200 zł.

Dokumenty można składać osobiście lub listownie na adres: Dziekanat Wydziału Ekonomicznego UMCS, gmach Rektoratu, plac Marii Curie-Skłodowskiej 5, 20-031 Lublin, z dopiskiem - studia podyplomowe.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

KONFERENCJE

Od 27 do 28 kwietnia dr hab. **Marek Pietraś** z Zakładu Stosunków Międzynarodowych oraz mgr **Małgorzata Podolak** z Zakładu Systemów Politycznych uczestniczyli w konferencji „Ochrona środowiska w polityce”, zorganizowanej we Wrocławiu przez Zakład Systemów Politycznych Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Towarzystwo Naukowe Prawa Ochrony Środowiska. Wygłosili referaty „Rola i działalność rządu w ochronie środowiska w okresie transformacji” (dr hab. Marek Pietraś); „Ochrona środowiska w stosunkach międzynarodowych. Analiza struktury zjawiska” (mgr Małgorzata Podolak).

WYJAZDY

22-24 kwietnia dr **Krzysztof Iwańczuk** oraz mgr **Beata Surmacz** z Zakładu Stosunków Międzynarodowych gościli w Uniwersytecie im. Iwana Franki we Lwowie (Ukraina). Temat konferencji: „Ukraina i Europa Środkowa: problemy i perspektywy integracji”. Dr K. Iwańczuk wygłosił referat „Geopolityczne aspekty międzynarodowej roli Ukrainy”, mgr B. Surmacz – „Stosunki polsko-ukraińskie w końcu XX w.”

Mgr **Ireneusz Topolski** z Zakładu Stosunków Międzynarodowych przebywał od 25 kwietnia do 1 maja na Wydziale Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

jako opiekun grupy studentów Wydziału Politologii, uczestniczących w zajęciach i seminarium na temat wzajemnych stosunków polsko-ukraińskich.

GOŚCIE

Od 12 do 15 kwietnia na Wydziale Politologii przebywała pani doc. dr **Roza Turarbekova** z Wydziału Historii i Stosunków Międzynarodowych Niepaństwowego Instytutu Humanistyczno-Ekonomicznego w Mińsku. Pani doc. Turarbekova bierze udział w realizacji tematu badań statutowych „Stosunki międzynarodowe w Europie Środkowo-Wschodniej”. Jednym z celów wizyty było wygłoszenie wykładu „Polityka zagraniczna Kazachstanu” dla pracowników Wydziału. 27 kwietnia w seminarium magisterskim prof. zw. dr. hab. **Ziemowita J. Pietrasia** uczestniczyła grupa studentów z Bluffen College z Ohio University w USA. Dyskusja na seminarium dotyczyła aktualnych problemów polityki międzynarodowej, m.in. interwencji NATO w Kosowie.

NOWY KIERUNEK

Rada Wydziału Politologii 26 marca podjęła uchwałę o utworzeniu od roku akademickiego 1999/2000 Podyplomowego Interdyscyplinarnego Studium Europeistyki. Organizatorem Studium będzie Wydział Politologii, funkcję kierownika powierzono prof. zw. dr. hab. **Ziemowitowi Jackowi Pietrasowi**. Szczegółowy program nauczania w Studium zostanie ustalony w wyniku współpracy Wydziałów: Ekonomicznego, Filozofii i Socjologii, Humanistycznego, Politologii oraz Prawa i Administracji.

TYDZIEŃ SAMORZĄDNOŚCI

Od 26 do 30 kwietnia odbywały się na Wydziale imprezy w ramach „Tygodnia Samorządności”, organizowanego przez Studenckie Koło Samorządowców Wydziału Politologii. Zorganizowano m.in.: dyskusję panelową, poświęconą funkcjonowaniu samorządu terytorialnego po reformach, z udziałem starosty lubelskiego **Jana Łopaty**; konkurs wiedzy o samorządzie terytorialnym, w którym wzięło udział 11 osób z I, II oraz IV roku Politologii. Największą liczbę punktów zdobyli: **Arleta Zawisłak**, **Katarzyna Rogowska**, **Jacek Skoczylas**; turniej piłki nożnej z udziałem drużyn wyłonionych spośród studentów poszczególnych specjalności oraz pracowników Wydziału. Rozgrywki zakończyły się zwycięstwem drużyny studenckiej, reprezentującej specjalność samorządową; symulację obrad Rady Miejskiej, z udziałem studentów - w sali obrad Rady Miejskiej przy pl. Łokietka w Lublinie.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

HABILITACJA

Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 26 kwietnia zatwierdziła Uchwałę Rady Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS z 19 listopada 1998 r. o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki - pedagogiki specjalnej doktorowi **Januszowi Klrence**.

DOKTORATY

23 kwietnia odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr. **Ireneusza Siudema** z Instytutu Psychologii UMCS. Temat: *Przemoc w rytuałach inicjacji szkolnej*. Promotor: prof. dr hab. Kazimierz Pospiszyl, recenzenci: dr hab. Zbigniew Gaś, prof. UMCS, dr hab. Krystyna Ostrowska, prof. UW. 23 kwietnia odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr. **Andrzeja Bulzaka**. Temat: *Osobowość uczniów a negatywne przejawy podkultury szkolnej*. Promotor: prof. dr hab. Kazimierz Pospiszyl, recenzenci: dr hab. Stanisław Popek, prof. UMCS, dr hab. Jan Stanik, prof. UŚ.

GOŚCIE

Podczas pobytu w Polsce grupa studentów PABO Arnhem z Holandii odwiedziła placówki oświatowe w Lublinie oraz prowadziła rozmowy z nauczycielami akademickimi naszego Uniwersytetu. Wizyta Holendrów była także okazją do zorganizowania spotkania prof. Barta Jansena, opiekuna studentów, z pracownikami i studentami UMCS. Prof. **B. Jansen** zaprezentował szczegółowe informacje na temat funkcjonowania struktur Unii Europejskiej. Zwrócił także uwagę na przebieg i zakres treści kształcenia nauczycieli holenderskich pod kątem pracy z uczniami z różnych krajów oraz na strukturę i rodzaje praktyk studenckich w ramach współpracy między szkołami wyższymi w Europie.

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

PROFESURY

Senat UMCS mianował z dniem 1 kwietnia na stanowisko profesorów uczelnianych artystę muzyka **Gabrielę Klauzę**, oraz artystów grafików **Grzegorza Mazurka** i **Zdzisława Niedźwiedzia**.

III LUBELSKIE FORUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ

19-23 kwietnia odbyło się w Filharmonii Lubelskiej „III Lubelskie Forum Sztuki Współczesnej im. Witolda Lutosławskiego”. Współorganizatorami przedsięwzięcia, promującego różne kierunki i techniki sztuki XX wieku, jest od pierwszej edycji nasz Uniwersytet, a bezpośrednio - prof. **Gabriela Klauza** z Wydziału Artystycznego. Ważnym akcentem tegorocznej edycji była obecność artystów litewskich dla uczczenia 430 rocznicy unii lubelskiej. Także wśród dzieł wielu kompozytorów znalazły się utwory czołowych twórców litewskich: M.K. Ciurlionisa, B. Dvaronasa i obecnego na Forum Osvalda Balakauskasa - zasłużonego działacza kultury i wieloletniego ambasadora Litwy we Francji.

W przerwie pierwszego koncertu J. M. Rektor UMCS **Kazimierz Goebel** - Honorowy Patron Forum - dokonał uroczystego otwarcia Wystawy Grafiki, Rzeźby i Malarstwa Wykładowców Wydziału Artystycznego w Sali Kolumnowej Filharmonii. W wystawie, której komisarzem był **Krzysztof Szymanowicz**, zaprezentowało swoje prace aż 27 artystów WA.

W pierwszym dniu festiwalu słuchaczy zachwycał Koncert fortepianowy Witolda Lutosławskiego, brawurowo wykonany przez młodego pianistę

stę Pawła Kowalskiego i Orkiestrę Symfoniczną PFL pod batutą znakomitego interpretatora muzyki współczesnej Wojciecha Michniewskiego. W drugim dniu Litwinka **Aldona Dvarionte** w recitalu fortepianowym przedstawiła dzieła twórców litewskich, hiszpańskich oraz Karola Szymanowskiego. Festiwal zakończył koncert kompozytorski prof. **Andrzeja Nikodemowicza**, byłego dyrektora Instytutu Wychowania Artystycznego naszej Uczelni. W wypełnionej po brzegi sali słuchacze mieli okazję zapoznać się z wieloma wspaniałymi dziełami instrumentalnymi, wokalnymi i oratoryjnymi Profesora. Z ogromnym aplauzem melomanów spotkały się mistrzowskie kompozycje i ich wykonawcy: Zespół Kameralny Filharmoników Lubelskich, soliści - Jozsef Ormény z Ukrainy, Olga Pasiecznik, **Gabriela Klauza**, a także **Elżbieta Bagińska-Rydzak** oraz Jerzy Artysz z Chórem Instytutu Muzykologii KUL i Orkiestrą PFL pod batutą **Zygmunta Rycherta**.

DNI MUZYKI ORGANOWEJ

Między 11 maja a 8 czerwca odbędzie się szósta edycja międzynarodowego festiwalu wokalno-instrumentalnego DNI MUZYKI ORGANOWEJ - Lublin '99, nad którym honorowy patronat objęła Helena Pietraszkiewicz - przewodnicząca Rady Miejskiej Lublina, a którego współorganizatorem jest Wydział Artystyczny UMCS. Podczas „Wiosennych spotkań przy muzyce” (w pięć kolejnych wtorków o godz. 19.00) melomani będą mieli okazję posłuchać wirtuozów gry organowej, koncertujących na największych lubelskich organach znajdujących się w gościnnej świątyni oo. Kapucynów przy Al. Krańskich. „Król instrumentów” będzie też towarzyszył solistom-wokalistom, instrumentalistom oraz chórom. Festiwal zakończy wielokrotnie goszcząca w Lublinie - Warszawska Orkiestra CONCERTINO. Zapraszamy wszystkich miłośników muzyki i wiosennych spacerów na „Poczekajkę”. Na koncerty jest wstęp wolny.

SUKCES MALARZY

W konkursie „Prace na papierze, malarstwo, gwasz, technika mieszana”, towarzyszącym Raportowi o rozwoju społecznym - Polska '99 „Ku

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

godnej i aktywnej starości", zorganizowanym pod auspicjami Programu Narodów Zjednoczonych do Spraw Rozwoju (UNDP) wzięli udział adiunkci **Jacek Wojciechowski**, **Walery Wróblewski** i **Zbigniew Woźniak**. W konkursie, do którego organizatorzy zaprosili 44 artystów-malarzy z różnych stron Polski (okręgów Związku Polskich Artystów Plastyków), W. Wróblewski otrzymał III nagrodę, a Z. Woźniak wyróżnienie. Wystawę pokonkursową można oglądać w Muzeum Plakatu w Wilanowie.

WYSTAWY

Obrazy artysty malarza prof. **Mieczysława Hermana** można było zobaczyć na indywidualnej wystawie w Galerii Studio w lubelskiej dzielnicy LSM.

W Trybunale Koronnym w Lublinie prezentowali swe dzieła graficy z Wydziału Artystycznego - Laureaci Międzynarodowych Nagród Grand Prix: **Grzegorz Mazurek** (Grand Prix na 9 Międzynarodowym Biennale Grafiki w Seulu w 1996 r.), **Maksymilian Snoch** (Grand Prix na 3 Międzynarodowej Wystawie Miniatury Graficznej w Seulu w 1984 r.), **Mikołaj Smoczyński** (Grand Prix na 5 Międzynarodowym Biennale Rysunku we Wrocławiu w 1992 r.) oraz **Krzysztof Szymanowicz** (Grand Prix na 9 Międzynarodowej Wystawie Miniatury Graficznej w Seulu w 1996 r.).

Artysta malarz **Stanisław Żukowski** pokazywał w kwietniu swoje obrazy aż na czterech wystawach: w BWA w Rzeszowie na zbiorowej prezen-

Lubelscy laureaci Grand Prix - Grzegorz Dobiesław Mazurek, Mikołaj Smoczyński, Maksymilian Snoch, Krzysztof Szymanowicz.

tacji malarstwa i grafiki-pt. „Postawy '99”, na indywidualnym pokazie w Galerii Pod Plafonem we Wrocławiu, na Wystawie Grafiki, Malarstwa i

Rzeźby Pedagogów Wydziału Artystycznego, zorganizowanej w ramach III Lubelskiego Forum im. Witolda Lutosławskiego oraz w opolskiej filharmonii na rodzinnej prezentacji malarstwa, grafiki i rzeźby pt. „Rodziny Artystyczne” (tu wraz z bratem - rzeźbiarzem **Władysławem Żukowskim**).

Rysunki **Bernarda Homzłuka** - adiunkta w Pracowni Rysunku Wydziału Artystycznego i **Edyty Kuklewskiej** - absolwentki IWA UMCS prezentowane były na wspólnych pokazach w krakowskiej Galerii Rękawka, w Wojewódzkim Ośrodku Animacji Kultury w Białymstoku i w Galerii Format w Pionkach. Ostatnia wystawa, na której można obejrzeć niemalże sto prac, jeszcze trwa. W Galerii Mat-Mart prowadzonej przez Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Lublinie przy ul. Grodzkiej, zaprezentował swe malarstwo **Mariusz Drzewiński**.

IKONOGRAFIA DAWNEGO LUBLINA

24 kwietnia w lubelskim Ratuszu odbyła się sesja naukowa pt. Ikonografia dawnego Lublina, na której dr **Jerzy Żywicki** wygłosił referat „Lublin w litografiach Jana Gumowskiego”. Organizatorami sesji były: Biuro Promocji Miasta, Stowarzyszenie Historyków Sztuki oraz Lubelski Klub Kolekcjonerów. Materiały z sesji - osiem referatów - opublikowane w formie książkowej, są do nabycia m.in. w Biurze Promocji Miasta.

POŻEGNANIE PROFESORA ALFREDA JAHNA*

*Magnificencjo Rektorze,
Czcigodny Senacie,
Droga Pani Mario,
Wielce Szanowni Państwo,*

4 lata temu miałem przyjemność tu, na Uniwersytecie Wrocławskim składać najlepsze gratulacje Panu Profesorowi Alfredowi Jahnowi z okazji Jego wspaniałego jubileuszu. Wówczas w gronie Kolegów, Współpracowników i Przyjaciół wspominaliśmy wyprawy badawcze, konferencje, spotkania.

Profesor, pełen szczęścia i satysfakcji z wielkich dokonań badawczych i organizacyjnych, snuł różne plany, podsuwał nam swoje pomysły, namawiał do podjęcia różnych projektów. Był sobą - pełen niepokoju twórczego, inwencji i życzliwości. Jakże chętnie korzystaliśmy z Jego pomocy, absorbowaliśmy Go naszymi problemami. Szukaliśmy u Niego poparcia dla wielu różnych spraw - i zawsze przyjmował nas z otwartym sercem, dobrą radą, przyjaznym słowem. Dziś to wszystko się nagle skończyło: okrutna śmierć zabrała Profesora z naszego świata.

Mamy smutny obowiązek pożegnać Profesora w imieniu władz i całej społeczności Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, a szczególnie pracowników Wydziału Biologii i Nauki o Ziemi.

Pan Profesor Alfred Jahn jest naszym doktorem honoris causa i na zawsze pozostanie w kronikach naszej Uczelni jako wielki uczyony, przyjaciel Lublina i naszego Uniwersytetu, a także osobisty przyjaciel wielu z nas. Byłem zaszczycony Jego osobistą przyjaźnią i dziś nie potrafię oddzielić oficjalnych słów pożegnania od Uczelni od myśli i słów płynących z głębi serca.

Epizod lubelski Pana Profesora Alfreda Jahna trwał zaledwie kilka powojennych lat. Ale Lubelszczyzna urzekła Profesora. W wyniku pionierskich badań na Wyżynie Lubelskiej i Rostoczu powstało dzieło naukowe *Wyżyna Lubelska - rzeźba i czwartorzęd*, którego wartość mimo upływu ponad 40 lat jest nadal bardzo wysoka. Dzieło to stało się źródłem inspiracji badawczych dla następnych pokoleń geomorfologów i geologów.

Dziś przyjechalibyśmy tu, do Wrocławia, pożegnać także naszego Mistrza - naszego Profesora.

Stale odczuwaliśmy życzliwość Profesora. Przy każdym spotkaniu - a było ich wiele - słyszeliśmy pytania: co nowego zrobiliście w terenie. W czasie wypraw terenowych podziwialiśmy Jego niezwykłą pamięć, głęboką znajomość problematyki geomorfologicznej i niezwykłą pasję badacza.

Był dla nas, lubliniaków, recenzentem życzliwym, ale nie bezkrytycznym; jakże często korzystaliśmy i w taki sposób z jego wiedzy, ale i sympatii.

Dziś za to wszystko dziękujemy Ci z całego serca, Profesorze. Z głębokim żalem i wielkim smutkiem żegnamy Cię przed ostatnią ziemską drogą.

Z całą pewnością dziś nie potrafimy sobie w pełni uświadomić, jak wiele traci geografia i cała nauka polska wraz z odejściem Profesora. Czas pokaże, jak trudno jest wypełnić miejsce po tak mocnym filarze w gmachu nauki. Prace naukowe Profesora na zawsze pozostaną w panteonie wiedzy, a pamięć o Nim nie opuści naszych serc i umysłów.

Marian Harasimiuk

* Przemówienie podczas uroczystości żałobnych 7 kwietnia we Wrocławiu. Więcej o prof. A. Jahn timer następnym numerze.

Fot. Piotr Zagórski

Profesor Alfred Jahn z małżonką podczas spotkania polamików w Dworku Kościuszków 3 grudnia 1996 r.

DOKTORAT HONORIS CAUSA

Hanna Gronkiewicz-Waltz urodziła się 4 listopada 1952 roku w Warszawie. W 1975 roku ukończyła z wyróżnieniem Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Pracę magisterską pisała z zakresu międzynarodowego prawa publicznego. Po ukończeniu studiów podjęła pracę na macierzystym wydziale jako pracownik naukowy w Zakładzie Prawa Administracyjnego Po-

welizacji prawa bankowego. W maju tego samego roku została członkiem Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Bankowego, powołanej przez prezesa NBP.

Odbyła następujące staże zagraniczne: Szkoła Letnia Prawa Amerykańskiego w Leyden (1980), Seminarium Międzynarodowego Prawa Publicznego w Hadze, organizowane przez Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości

umiejętnym prowadzeniu polityki pieniężnej, m.in. w tłumieniu inflacji. W 1998 r. Hanna Gronkiewicz-Waltz otrzymała nagrodę „Global Finance” z najwyższą oceną A, podobnie jak m.in. Alan Greenspan, gubernator Rezerwy Federalnej USA.

W 1997 roku została odznaczona przez Prymasa Polski medalem *Ecclesiae populoque servitium praestanti* – Zasłużony dla Narodu i Kościoła – za włączenie się w pracę ruchów katolickich i chrześcijańską postawę w życiu publicznym.

W tym samym roku (1997) Prezes NBP została odznaczona za zasługi dla spółdzielczości bankowej.

W 1998 roku Zarząd NBP uhonorował Hannę Gronkiewicz-Waltz odznaką Zasłużony dla Bankowości RP. W tym samym roku Prezes NBP została laureatką nagrody Kisielea za stabilizowanie polityki pieniężnej w Polsce.

9 stycznia 1999 roku Hanna Gronkiewicz-Waltz otrzymała nagrodę miesięcznika „Sukces” w uznaniu za wybitną i decydującą rolę w zredukowaniu inflacji – po raz pierwszy od 18 lat – do poziomu jednocyfrowego. 16 stycznia bieżącego roku została uhonorowana Złotą Statuetką Business Centre Club, jako wyraz uznania 1700 najlepszych polskich przedsiębiorców, członków Klubu, dla tych, którzy wnieśli znaczący wkład w budowę i stabilizację ładu gospodarczego w naszym kraju oraz tworzenie

Fot. Marek Goliszek
29 lutego 1996 r. Hanna Gronkiewicz-Waltz na Wydziale Ekonomicznym przedstawia wykład nt. Roli banku centralnego.

swojej kadencji – Hanna Gronkiewicz-Waltz konsekwentnie buduje bank centralny, jako instytucję mającą decydujący wpływ na charakter i tempo przemian gospodarczych w Polsce. Dąży do tego, aby NBP był postrzegany jako wiarygodna instytucja publiczna. Od ponad siedmiu lat prowadzi szczególną misję edukacyjną, polegającą na uświadamianiu społeczeństwu, czym jest bankowość, bank centralny i banki komercyjne w gospodarce wolnorynkowej. Jest to konieczne. Część społeczeństwa nadal ma bowiem kłopoty z prawidłowym usytuowaniem banku centralnego i banków komercyjnych w gospodarce. Niektórzy sądzą, że NBP jest „ministerstwem banków”. Inni z kolei nie widzą bezpośredniego związku, łączącego działalność NBP i samodzielných banków komercyjnych z sytuacją ekonomiczną kraju oraz osobistym statusem materialnym.

Prowadzenie polityki pieniężnej, a przede wszystkim walka z inflacją, to zasadniczy cel działalności banku centralnego, a zarazem ten szczególnie obszar jego poczyniń, który był zawsze trudno przyswajalny przez społeczeństwo. Nietłumione jest wytłumaczyć, że tłumienie inflacji – niekiedy rzeczywiście kosztowne – leży w dobrze pojętym interesie społecznym. Jednak rozwój wydarzeń pokazał, że stawiane przez NBP diagnozy były trafne, a podejmowane kroki zgodne z potrzebami rozwijającej się gospodarki wolnorynkowej. W znacznej mierze przyczyniło się to do uzyskania już w roku 1992 1,5% wzrostu PKB i dalszego znaczącego jego przyrostu w latach następnych. W okresie ostatnich 6 lat kilkakrotnie obniżyła się również wysokość inflacji. Należy przypomnieć, że wskaźnik inflacji (grudzień do grudnia), wynoszący na koniec 1991 roku 60,4 proc., a na koniec roku 1992, tj. pierwszego roku kadencji Hanny Gronkiewicz-Waltz, 44,3 proc., osiągnął w końcu 1998 roku 8,6 proc. Zejście poniżej 10-procentowego progu inflacyjnego jest wielkim niekwestionowanym sukcesem NBP i pozostałych instytucji współtworzących politykę finansową państwa.

Prezes NBP od wielu lat wyjaśnia opinii publicznej, co oznaczają decyzje banku centralnego, dlaczego są one podejmowane w tym, a nie w innym czasie. Przekonuje o celowości tych przedsięwzięć, stara się, aby podane były one w przejrzysty sposób. Wkłada także ogromną pracę w tłumaczenie znaczenia innych fundamentalnych kwestii; podaż pieniądza, szybkości obiegu pieniądza, aprecjacji i deprecjacji złotego. Wszystko to konsekwentnie przedstawia w sposób dostępny również dla nieprofesjonalistów. W jej wypowiedziach pojawiają się takie określenia, jak: osłabienie –

HANNA GRONKIEWICZ-WALTZ

Sylwetka doktora honoris causa

równowczego i Zarządzania Gospodarką Narodową w Instytucie Nauk Prawno-Administracyjnych. Pracę doktorską na temat „Rola ministra branżowego w zarządzaniu gospodarką państwową (aspekty prawne)” obroniła w 1981 roku, a opublikowała w 1985 roku, uzyskując stopień doktora nauk prawnych. W latach 1990-1992 zatrudniona była ponadto jako adiunkt na Wydziale Prawa Kanonicznego Akademii Teologii Katolickiej, gdzie prowadziła wykłady z prawa administracyjnego i procedury administracyjnej.

W 1989 roku była ekspertem sejmowym i senackim z zakresu prawa publicznego i gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem prawa bankowego i jego kolejnych nowelizacji.

Od 1983 roku specjalizuje się w prawie bankowym, a zwłaszcza w pozycji prawnej banków centralnych. W 1993 roku obroniła pracę habilitacyjną na temat *Bank centralny – od gospodarki centralnie sterowanej do gospodarki rynkowej. Zagadnienia prawne*, zawierającą propozycje zmian polskiego prawa bankowego. Jest autorką ponad 40 prac naukowych, w tym monografii, oraz współautorką podręcznika z zakresu prawa administracyjnego i gospodarczego pt. *Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne*.

W marcu 1991 roku Hanna Gronkiewicz-Waltz przygotowała ekspertyzę dla NBP na temat „Zasady działania i struktura NBP”, opracowaną dla potrzeb no-

welizacji prawa bankowego. W maju tego samego roku została członkiem Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Bankowego, powołanej przez prezesa NBP.

Odbyła następujące staże zagraniczne: Szkoła Letnia Prawa Amerykańskiego w Leyden (1980), Seminarium Międzynarodowego Prawa Publicznego w Hadze, organizowane przez Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości

(1982), stypendium rządu francuskiego na Sorbonie w katedrze prawa gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem prawa bankowego (1983). Uczestniczyła też w licznych konferencjach międzynarodowych w kraju i za granicą. Zna dobrze język angielski i francuski.

Jest bezpartyjna. W 1980 roku była członkiem – założycielem Koła NSZZ „Solidarność” na swoim wydziale, a w latach 1989-1992 jego przewodniczącą.

Od 5 marca 1992 roku Hanna Gronkiewicz-Waltz jest prezesem Narodowego Banku Polskiego. Swoją funkcję pełni już drugą kadencję – 19 lutego 1998 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Prezydenta RP powołał ją ponownie na to stanowisko.

Hanna Gronkiewicz-Waltz jest laureatką wielu nagród, m.in. brytyjskiego pisma ekonomicznego „The Central European” (w 1995 i 1998 r.), które przyznaje co roku nagrody dla ministra finansów oraz prezesa banku centralnego krajów Europy Środkowej i Wschodniej. W uzasadnieniu do ubiegłorocznej nagrody w „The Central European” napisano m.in., że gdyby nie Hanna Gronkiewicz-Waltz, Polska mogłaby ulec podobnemu kryzysowi, jaki spotkał Republikę Czeską w maju 1997 roku.

Amerykański miesięcznik finansowy „Global Finance”, trzykrotnie – w 1994, 1997 i 1998 r. – zaliczył Hannę Gronkiewicz-Waltz do grona najlepszych prezesów banków centralnych na świecie. W uzasadnieniu podkreślano jej zasługi w

pozytywnego wizerunku Polski w świecie.

Międzynarodowe jury dziennikarzy zajmujących się problematyką finansową – Gruppe der 20 + 1 – przyznało Hannie Gronkiewicz-Waltz tytuł Bankowca Europy Roku 1998. Prezes NBP otrzymała to wyróżnienie za utrzymanie stabilnego kursu polskiej waluty mimo turbulencji na światowych rynkach finansowych.

Czytelnicy miesięcznika „Twój Styl” wybrali Hannę Gronkiewicz-Waltz Kobiętą Roku '98, obdarzając ją nagrodą „Złotego Wawrzynu”.

Ponadto Hanna Gronkiewicz-Waltz została odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi za wkład w reformę samorządu lokalnego Warszawy (w 1990 r.). Jest też laureatką nagród tygodników „Życie Gospodarcze” i „The Warsaw Voice”.

Hanna Gronkiewicz-Waltz jest mężatką od 1973 roku, ma 21-letnią córkę Dominikę, studentkę prawa na Uniwersytecie Warszawskim.

HANNA GRONKIEWICZ-WALTZ JAKO PREZES NBP

Narodowy Bank Polski, podobnie jak polska gospodarka, przeszedł w latach 1992-1999 ogromną transformację, stając się nowoczesnym bankiem centralnym w kraju pretendującym do członkostwa w Unii Europejskiej.

Od marca 1992 r. – tj. od początku

wzmocnienie złotego, dodrukowanie pieniądza, za mało – za dużo kredytu, zadłużanie się na koszt przyszłych pokoleń itp.

Warunki nie zawsze jej sprzyjały. Jeszcze do niedawna część podmiotów życia publicznego, w tym instytucji i innych organów państwowych, wypowiadała się krytycznie o działaniach banku centralnego. Nie tak odległe są głosy postulujące automatyczne obniżanie stóp procentowych wraz ze spadkiem inflacji, bagatelizujące nadmierną podaż pieniądza, deficyt handlowy, deficyt budżetowy. Wypowiedzi te – wywołujące z natury rzeczy zamęt w rozumieniu istoty zjawisk – nie pomagały, a wręcz utrudniały prowadzenie skutecznej polityki pieniężnej.

Mimo trudności, działania prezes NBP przynoszą jednak wymierne sukcesy. Dzięki jej osobistemu zaangażowaniu udało się zdiagnozować i zapobiec poważnemu kryzysowi bankowemu w Polsce, który zagrażał stabilności finansowej państwa. Sytuacja była dramatyczna, groziła upadłością banków, a w konsekwencji także wielu przedsiębiorstw, co mogłoby spowodować utratę pracy przez setki tysięcy osób.

Podczas pamiętnej nocnej debaty w lutym 1994 r. Hanna Gronkiewicz-Waltz poinformowała Sejm RP, a zarazem opinię publiczną, o dramatycznej sytuacji w sektorze bankowym i konieczności podjęcia przez rząd niezbędnych działań w celu uzdrowienia sytuacji. Zarówno Sejm, jak i rząd nie zdawały sobie wówczas sprawy z powagi sytuacji, bagatelizowały informacje o groźbie wystąpienia w Polsce kryzysu bankowego, mogącego osłabić fundamenty polskiej gospodarki.

Przełom lat 80. i 90. to okres kosztownego w skutkach niedostosowania polskiego prawa bankowego do wymogów nowoczesnej, bezpiecznej bankowości. Niskie wymogi kapitałowe umożliwiały zakładanie banków, które nie były zdolne działać na rynku zgodnie z zasadami sztuki bankowej. Nie istniały właściwe normy ostrożnościowe. Nie dokonywano rzetelnej analizy wniosków kredytowych. Nie potrafiono ustrzec się przed złymi kredytami.

Dodatkowe przyczyny, które spowodowały kryzys w systemie bankowym – widoczny już w 1992 r. – to również: dokonująca się transformacja gospodarki, brak wyszkolonej kadry bankowej, niedostosowane do zmian w gospodarce rozwiązania prawne, umożliwiające dokonywanie nadużyć finansowych.

W latach 1989-1991 powstała zatem duża liczba małych, słabo kapitałowo banków, które prowadziły na dużą skalę akcję kredytową oraz chętnie udzielały poręczeń i gwarancji, nieradko przewyższających ich kapitałowe możliwości, często bez rzetelnego sprawdzania wiarygodności kredytobiorców i bez dostatecznego zabezpieczenia się przed ryzykiem kredytowym. Co więcej, banki nie monitorowały na ogół jakości swoich aktywów i nie tworzyły rezerw celowych na zagrożone należności oraz udzielone zobowiązania. Przyczyną tego był brak jasno sprecyzowanych, nowoczesnych instrumentów nadzorczych. Kryzys objawił się więc bardzo dużym udziałem kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym większości banków – kilkadziesiąt banków komercyjnych i kilkakrotnie więcej spółdzielczych znalazło się na krawędzi bankructwa. Kryzys dotknął jednak nie tylko małe banki, lecz także banki wyłonione w 1989 r. z NBP oraz banki

powstałe przed 1989 r. Banki te obciążone były znacznymi kredytami udzielonymi przedsiębiorstwom państwowym, które – w warunkach transformacji gospodarki polskiej do rynkowej i załamania się dotychczasowych rynków zbytu – same znalazły się na krawędzi bankructwa i nie były zdolne do spłacania zaciągniętych kredytów.

Dzięki staraniom podjętym przez Narodowy Bank Polski i jego prezesa udało się wyjść z kryzysu i znacząco poprawić sytuację finansową wielu polskich banków. Zgodnie z potrzebą chwili bank centralny wziął również częściowo na siebie ciężar wypłat gwarancyjnych dla osób fizycznych z tytułu upadłości prywatnych banków komercyjnych. Obecnie zadania te przejął, powołany w 1994 z inicjatywy NBP, Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Niekwestionowanym osiągnięciem Hanny Gronkiewicz-Waltz było nie tylko wczesne zidentyfikowanie kryzysu bankowego, opanowanie go i niedopuszczenie do jego pogłębienia się, ale także doprowadzenie do wzmocnienia systemu bankowego.

W latach 1992-1999 działalność banku centralnego w tej dziedzinie koncentrowała się na:

- opracowaniu i wdrażaniu zasad księgowości bankowej zgodnych z międzynarodowymi standardami rachunkowości,

- opracowaniu i wprowadzaniu regulacji ostrożnościowych tworzących warunki bezpiecznego działania banków, a zarazem zgodnych ze standardami przyjętymi przez Komitet Bazylejski i kraje Unii Europejskiej,

- projektowaniu zmian systemowych w zakresie podstawowych uregulowań prawnych,

- sprawowaniu bieżącego nadzoru nad działalnością poszczególnych banków i dokonywaniu oceny ich funkcjonowania,

- rozpoznawaniu zagrożeń wynikających z kryzysu, w jakim znalazł się na początku lat 90. polski system bankowy oraz działaniach zmierzających do jego przezwyciężenia,

- podejmowaniu wobec banków, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, działań „uzdrowiających”.

W okresie 1993 – koniec września 1998 r.:

- fundusze własne brutto systemu bankowego wzrosły ponad trzykrotnie,

- zwiększyła się o ponad jedną trzecią liczba banków komercyjnych spełniających minimum kapitałowe, tj. banków o kapitale akcyjnym (funduszu statutowym) nie mniejszym niż równowartość 5 mln ECU,

- zmniejszyła się wydatnie liczba banków zarówno komercyjnych, jak i spółdzielczych nie osiągających wymaganego 8% współczynnika wypłacalności.

Narodowy Bank Polski pod kierownictwem Hanny Gronkiewicz-Waltz przejawiał również dużą aktywność w sferze związanej z szeroko rozumianą emisją pieniądza i bezpieczeństwem jego obiegu.

W roku 1994 dokonano modernizacji banknotów z serii „Wielcy Polacy” poprzez włączenie dodatkowych zabezpieczeń przed fałszowaniem.

Wielkim sukcesem banku centralnego była, przeprowadzona w roku 1995, denominacja. Wprowadzono wówczas do obiegu nowe znaki pieniężne – banknoty o wysokim stopniu zabezpieczenia przed fałszowaniem oraz monety.

Hanna Gronkiewicz-Waltz zwracała uwagę na to, aby działania banku centralnego dotyczące denominacji były czytelne dla każdego obywatela. NBP przedsięwziął w związku z tym wielokierunkową kampanię informacyjną w prasie, radiu i telewizji. Wydrukowane zostały plakaty, foldery i inne materiały poglądowe. Prezes NBP skierowała również do obywateli osobisty list wyjaśniający podstawowe zasady denominacji. Takie podejście przyczyniło się do tego, że denominacja złotego została przeprowadzona bardzo sprawnie i przy jednoznacznej aprobacie społecznej. Media, początkowo wątpliwe w sens i sprawność tego przedsięwzięcia, zmieniły zdanie w obliczu faktów, przyznając bankowi nagrody za denominację.

W wyniku tego przedsięwzięcia nastąpiło sprawne, zgodne z założeniami ustawy o denominacji, dokonanie wymiany starych znaków pieniężnych na

wadzenie płynnego kursu złotego wobec walut wymienialnych spowodowało, że polski pieniądz stał się mocną walutą naszego regionu Europy. Jego pełna wymienialność to kwestia niezbyt odległej przyszłości.

W ostatnich latach poczynania NBP coraz częściej koncentrują się na sprawach dotyczących przyszłego członkostwa Polski w Unii Europejskiej, wprowadzenia wspólnej waluty euro i związanych z tym niezbędnych zmian w polskim systemie bankowym oraz NBP. Jednym z elementów tych działań były prace nad nowym Prawem bankowym i Ustawą o NBP, zbliżającymi polski sektor bankowy do standardów Unii Europejskiej. W wyniku uchwalenia tych ustaw nastąpiło istotne wzmocnienie niezależności banku centralnego. Harmonizacja prawa w tej dziedzinie, zgodna z postanowieniami Traktatu w Maastricht, nadal postępuje.

Fot. Marek Gofiszek

nowe. Na koniec okresu denominacji (1996 r.), kiedy stare znaki pieniężne straciły moc prawnych środków płatniczych – zaledwie 2% wartości obiegu stanowiła gotówka, której nie przedłożono w bankach do wymiany. Wprowadzenie do obiegu monet, które zwiększają długość używania w obiegu nominału znaku pieniężnego kilkakrotnie w stosunku do kosztów banknotów, przyniosło wydatne zmniejszenie kosztów produkcji znaków pieniężnych.

Udało się ponadto stworzyć prawne możliwości podjęcia w kraju produkcji banknotów – podpisanie umowy z Thomas De La Rue i otrzymanie w ich wyniku licencji na produkowanie w Polsce banknotów zawierających własność przemysłową ich dotychczasowego brytyjskiego producenta. Zadania tego podjęła się Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych.

Kolejnym ważnym wydarzeniem, któremu prezes Gronkiewicz-Waltz poświęciła wiele pracy, stało się częściowe upłynnienie kursu złotego. Wdrożony 16 maja 1995 nowy system ustalania kursu walutowego wprowadził dopuszczalny przedział wahań kursu rynkowego plus minus 7 proc., umożliwił płynne kształtowanie się wartości złotego na wewnętrznym rynku międzybankowym. Od tego czasu kurs o wiele bardziej uwzględnia tendencje rynku światowego i krajowego, a ponadto stanowi ważny krok na drodze Polski do Unii Europejskiej.

Sprawnie przeprowadzona denominacja złotego umocniła zaufanie obywateli do waluty krajowej, zaś umiejętne wpro-

W ostatnim czasie polski bank centralny musiał stawić czoła nieprzewidzianym wydarzeniom, jakimi były perturbacje na rynkach finansowych Azji oraz Czech, Rosji i Brazylii. Podjęte przez bank działania, bazujące na trwałych fundamentach polskiej gospodarki, pozwoliły jednak zapobiec ewentualnemu kryzysowi. Dzięki czemu Narodowy Bank Polski postrzegany jest jeszcze bardziej jako stabilizator życia gospodarczego. Prognozy makroekonomiczne wskazują, że mimo występującego ostatnio osłabienia tempa wzrostu gospodarczego, perspektywy rozwoju Polski są nadal pomyślne.

W trakcie całej dotychczasowej działalności na stanowisku prezesa NBP Hanna Gronkiewicz-Waltz pracuje nad wizerunkiem niezależnego, nowoczesnego i dynamicznego banku centralnego, który nie poddaje się naciskom z zewnątrz, w tym również politycznym. Jest to szczególnie ważne w kontekście naszego członkostwa w Unii Europejskiej. Polska z niezależnym, silnym bankiem centralnym i mocną walutą jest jednym z najpewniejszych kandydatów do Unii. Stawia się ją jako wzór dla innych krajów naszego regionu. Dobitym potwierdzeniem tego faktu było ostatnie posiedzenie EBOiR w Kijowie, na którym wysoko oceniono polskie reformy. Polska uznana została za lidera transformacji gospodarczej w regionie Europy Środkowo-Wschodniej.

Na kijowskim posiedzeniu EBOiR Hanna Gronkiewicz-Waltz miała zaszczyt wygłosić w imieniu uczestników spotkania okolicznościowy wykład poświęcony Jacquesowi de Larosiere – wielkiej postaci światowych finansów.

Fot. Marek Goliszek

Wysoką ocenę działalności NBP zawiera również ogłoszona 16 lipca 1997 r. „Opinia Komisji Europejskiej dotycząca wniosku Polski o członkostwo w Unii Europejskiej”. Wyraźnie stwierdza się w niej, że dotychczasowa polityka pieniężna była umiejętnie prowadzona i skuteczna w zwalczaniu inflacji.

Działalność NBP jest stale oceniana i weryfikowana nie tylko przez otoczenie zewnętrzne, ale także przez krajową opinię publiczną. Znajduje to swoje potwierdzenie w badaniach ankietowych. Mówią one bardzo wyraźnie, jak postrzegany jest przez opinię publiczną bank centralny, jak rozumiała i na ile przejrzysta jest jego działalność dla przeciętnego obywatela. Badania pokazują również stopień wiarygodności banku i poziom zaufania do instytucji. **W sondażach CBOS Narodowy Bank Polski sytuuje się na czwartym miejscu wśród najbardziej akceptowanych instytucji publicznych, a w grupie organów państwowych zajmuje pierwsze miejsce.**

Również wysoka jest pozycja prezesa NBP. Hanna Gronkiewicz-Waltz od dłuższego czasu zajmuje wysokie trzecie miejsce wśród najpopularniejszych, darzonych największym szacunkiem osobistości życia publicznego.

Prezes Hanna Gronkiewicz-Waltz cieszy się powszechnym uznaniem zarówno w kraju, jak i za granicą. Dowiodła, że jest w stanie współpracować dla dobra państwa z rządami wywodzącymi się z różnych opcji politycznych. Podejmowane przez nią działania na rzecz niezależności banku centralnego zapewniły jej szacunek ze strony wielu osób sytuowanych po różnych stronach polskiej sceny politycznej. Umiejętne przeprowadzenie Narodowego Banku Polskiego przez rafa transformacji ustrojowej i wy-

walczenie mu zgodnej z ustawodawstwem europejskim pozycji niezależnego banku centralnego przyniosło Hannie Gronkiewicz-Waltz uznanie poza granicami kraju. Wyrazem tego są wysokie oceny, jakie Narodowy Bank Polski uzyskuje w opinii różnorodnych instytucji i ekspertów zagranicznych, oraz wysoka pozycja prezesa NBP w rankingach prowadzonych przez międzynarodowe środowiska finansowe, czego wyrazem są liczne nagrody i wyróżnienia.

Bilans działalności Hanny Gronkiewicz-Waltz jako prezesa NBP wypada korzystnie zarówno dla samego banku, jak i dla całej gospodarki narodowej. To właśnie ten ostatni czynnik był podstawową przesłanką, którą kierował się prezydent RP Aleksander Kwaśniewski, przedstawiając Sejmowi 19 lutego 1998 r. Hannę Gronkiewicz-Waltz jako kandydata na prezesa Narodowego Banku Polskiego na drugą kadencję.

Polski bank centralny, kierowany przez Hannę Gronkiewicz-Waltz, postrzegany jest jako instytucja grupująca wysoko kwalifikowane kadry. Ocena ta wskazuje, że NBP to nie tylko instytucja kreująca życie gospodarcze, ale przede wszystkim ludzie, rozumiejący jej cele i zadania, znający realia społeczno-gospodarcze kraju. Prezes Hanna Gronkiewicz-Waltz od początku swojej pracy w NBP przykładła wielką wagę do poziomu zawodowego pracowników banku i potrzeby ich ustawicznego kształcenia. Ogromny wpływ na merytoryczny poziom kadry zatrudnionej w NBP mają szkolenia zarówno krajowe, jak i zagraniczne organizowane przez bank centralny. W ostatnich kilku latach różnymi formami kształcenia objętych zostało ponad sześć tysięcy zatrudnionych w NBP osób, czyli prawie cała załoga banku. Znaczna część szkoleń jest m.in.

efektem współdziałania NBP z innymi renomowanymi bankami centralnymi oraz rezultatem uczestnictwa w programach naukowych PHARE.

Ważnym elementem poczynań Narodowego Banku Polskiego były i są nadal wizyty prezesa NBP w różnych miejscach Polski i spotkania z przedstawicielami społeczności lokalnych, samorządów, organizacji i stowarzyszeń gospodarczych oraz środowiska akademickiego.

W latach 1992-1998 Prezes NBP odwiedziła praktycznie wszystkie regiony Polski, a spotkania odbywały się nie tylko w miastach wojewódzkich (np. Gdańsk, Kraków, Szczecin, Łódź, Katowice, Opole, Rzeszów, Lublin, Poznań, Wrocław, Piła, Wałbrzych), ale także w mniejszych ośrodkach (np. Września, Chodzież, Krynica, Kazimierz n. Wisłą, Świdnica, Radom).

Spotkania Prezesa NBP nie ograniczały się jedynie do wykładów i prelekcji. Służąc celom informacyjno-edukacyjnym, zawsze miały charakter otwartej. Większość poświęconego na nie czasu zajmowały pytania i odpowiedzi na nie oraz dyskusja. Forma otwartej debaty zdecydowanie przyczyniła się do lepszego zrozumienia roli i zadań banku centralnego w gospodarce wolnorynkowej oraz podejmowanych przez niego decyzji. Bezpośredni kontakt obywateli, przedstawicieli władz i przedsiębiorców z ośrodków lokalnych z prezesem NBP potwierdził znaczenie, jakie bank centralny przywiązuje do zrozumienia jego działań przez opinię publiczną oraz budowy wizerunku NBP jako wiarygodnej instytucji zaufania publicznego.

Począwszy od 1998 roku zmienił się instytucjonalny proces podejmowania decyzji w zakresie polityki pieniężnej. Na podstawie nowej Konstytucji i Ustawy o NBP z dnia 29 sierpnia 1997 została powołana 10-osobowa Rada Polityki Pieniężnej.

Już na pierwszych swoich posiedzeniach Rada podjęła bardzo istotne decyzje, które wpłynęły na charakter polityki pieniężno-kursowej. Najważniejszym celem realizowanej obecnie polityki pieniężnej jest obniżenie tempa wzrostu cen, a w dalszej perspektywie ich stabilizacja. Sprzyja temu Średniookresowa Strategia Polityki Pieniężnej na lata 1999-2003, ukierunkowana na realizację bezpośredniego celu inflacyjnego.

Ważne znaczenie dla rozwoju i bezpieczeństwa funkcjonowania sektora bankowego ma również powołanie – na mocy ustawy Ustawy o NBP z dnia 29 sierpnia 1997 r. – 7-osobowej Komisji Nadzoru Bankowego. Obecne działania Komisji koncentrują się na kwestiach związanych z konsolidacją polskiego sektora bankowego, umacnianiem stabilności systemu finansowego oraz zapewnieniem bezpieczeństwa środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Organem Narodowego Banku Polskiego jest 7-osobowy Zarząd. Ciało to dysponuje obecnie szerokimi kompetencjami. Kieruje działalnością NBP, współpracuje z RPP oraz KNB w zakresie realizacji ogółu zadań stojących przed bankiem centralnym.

Przewodniczącym wszystkich trzech wymienionych organów Narodowego Banku Polskiego jest prezes NBP.

Narodowy Bank Polski pod kierownictwem Hanny Gronkiewicz-Waltz to dzisiaj w pełni nowoczesny bank centralny, działający według zasad obowiązujących w Unii Europejskiej. Zadania, które przed nim stoją, to wyzwania na miarę XXI wieku, na miarę członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz – w dalszej perspektywie – unii walutowej.

Na podstawie materiałów przygotowanych przez Narodowy Bank Polski.

ARCHEOLODZY W OKUNINCE

22-23 kwietnia Okuninka nad Jeziorem Białym gościła uczestników kolejnej XVI konferencji sprawozdawczej. *Najważniejsze odkrycia archeologiczne środkowo-wschodniej w Polsce w roku 1998*, zorganizowanej przez Sekcję Terenową Lubelskiego Oddziału Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich, Muzeum Okręgowe w Chełmie, Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego we Włodawie oraz Oddział Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Chełmie.

Referentami byli zarówno przedstawiciele instytucji oraz firm archeologicznych z regionu lubelskiego, reprezentujący środowiska Chełma, Hrubieszowa, Kraśnika, Lublina, Łęcznej, jak i archeolodzy z instytucji pozalubelskich z: Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie, Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Katedry Antropologii Uniwersytetu Łódzkiego oraz Służby Ochrony Zabytków w Tarnobrzegu.

Tradycyjnie pierwszy dzień obrad poświęcony był epokom kamienia i brązu. Z ramienia Katedry Archeologii UMCS sprawozdania w tym dniu zaprezentowali: dr Barbara Bargeł i dr Jerzy Libera (badania nekropolii kultur: pucharów lejkowatych, ceramiki sznurowej i mierzanowickiej w Malicach Kościelnych), dr Jolanta Nogaj-Chachaj (badania osady i cmentarzyska kultury pucharów lejkowatych w Karmanowicach) oraz dr Halina Taras (badania kurhanów kultury trzcinieckiej w Tyszowcach). Obradom przewodniczył dr Jerzy Libera. Dzień drugi koncentrował badaczy epoki żelaza. Katedrę Archeologii w tym dniu reprezentowali: prof. dr hab. Andrzej Kokowski (badania eponimicznego cmentarzyska grupy masłomęckiej), mgr Piotr Łuczkiwicz (badania osady kultury przeworskiej w Sobieszczynie), mgr Maciej Juściński (badania w osady kultury trzcinieckiej i chaty wczesnośredniowiecznej w Jeziorzanych) oraz prof. dr hab. Irena Kutyłowska (badania na Podzamczu w Łęcznej). Obradom przewodniczyli prof. dr hab. Andrzej Buko oraz dr Halina Taras.

Tradycyjnie obradom konferencji towarzyszyła wystawa prezentująca najciekawsze rezultaty prac wykopaliskowych ubiegłego sezonu, zorganizowana w siedzibie Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego we Włodawie. Staraniem organizatorów wydano *Katalog wystawy z komentarzem* autorstwa T. Dzieńkowskiego i W. Mazurka.

Jerzy Libera

Profesor Jan Pomorski jest metodologiem, historykiem i filozofem nauki, autorem 4 książek i ponad 150 publikacji z tych dziedzin.

Urodził się 16 maja 1954 roku w znanej lubelskiej rodzinie prawniczej. Absolwent I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie. W 1973 roku rozpoczął na UMCS studia historyczne, równoległe łącząc je z

PIERWSZY PO... REKTORZE

filozofią. Po trzech latach obronił pracę magisterską i od 1 października 1976 r. został zatrudniony w Zakładzie Historii Krajów Anglosaskich, pracując nieprzerwanie na Wydziale Humanistycznym po dziś dzień.

Doktorat, poświęcony metodologicznym problemom historii teoretycznej, obronił na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu w 1980 roku (promotor prof. dr hab. Jerzy Topolski). W sześć lat później przedstawił rozprawę habilitacyjną *Paradygmat New Economic History. Studium z teorii rozwoju wiedzy historycznej*, dla napisania której musiał opanować dodatkowo ekonomię neoklasyczną, podstawy rynku kapitałowego i ekonometrię, co pozwala mu dziś sprawnie poruszać się w obrębie i tych dyscyplin. Warto nadmienić, że twórcy tego paradygmatu William Fogel i Douglass North dostali w 1993 roku Nagrodę Nobla w dziedzinie ekonomii.

Od 1987 roku zatrudniony na stanowisku docenta, od maja 1991 na stanowisku profesora UMCS. Tytuł naukowy profesora uzyskał w 1993 roku. Mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego otrzymał najpierw w Uniwersytecie Warszawskim w 1997 roku, gdzie kierował Katedrą Metodologii, a następnie, w roku bieżącym, w UMCS. Naukowo czuje się uczniem metodologicznej szkoły poznańskiej, brytyjskiej filozofii analitycznej i amerykańskiej *social science history*, z których reprezentantami od lat utrzymuje bliskie kontakty naukowe.

Od 1987 roku profesor Pomorski kieruje Zakładem Metodologii Historii. Był promotorem trzech rozpraw doktorskich, sześć kolejnych przewodów, w Lublinie i w Warszawie, jest w toku. Wielokrotnie powoływany na recenzenta w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich, jest także stałym recenzentem grantów KBN-owskich.

Organizator i współorganizator kilkunastu krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Był współzałożycielem i jest redaktorem naczelnym serii wydawniczej z filozofii nauki „Realizm - Racjonalność - Relatywizm”. Członek Polskiego Towarzystwa Historycznego, Polskiego Towarzystwa Filozoficznego i Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Komisji Dydaktyki i Komisji Historii Historiografii i Metodologii KNH PAN, Rady Naukowej Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie.

Od czterech kadencji zasiada w Senacie UMCS, pracując w kilku jego komisjach. **W nadchodzącej pełni funkcję pierwszego zastępcy Rektora, odpowiedzialnego przede wszystkim za budżet, finanse i sprawy kadrowe Uczelni.**

Profesor Pomorski jest żonaty, ma 18-letniego syna i 14-letnią córkę.

**Zarząd Uczelniany
Samorządu Studentów
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej**

ZMIANY, ZMIANY, ZMIANY...

10 marca 1999 r. na wniosek przewodniczącego ZUSS, Marka Szczodra, Parlament Studentów UMCS głosował nad absolutorium dla Zarządu. Jak już wiemy, w zarządzie pozostali: Marek Szczodrak - przewodniczący, Jacek Wazelin - członek ZUSS ds. kultury i Grzegorz Wierchowski - członek ZUSS ds. współpracy akademickiej. Następnego dnia odwołani członkowie ZUSS (Magdalena Demianiuk, Arkadiusz Tomasz Greszta, Paweł Pachuta, Bartłomiej Wojtaszek i Jarosław Zdrojkowski) złożyli na ręce prorektora ds. spraw studenckich i nauczania, prof. dr hab. Wojciecha Witkowskiego, protest „dotyczący nieprawidłowości i uchybień związanych z uchwałami Parlamentu Studentów UMCS” z 10 marca. Protest, napisany w tonie zbrodni o zasięgu międzynarodowym, został odrzucony, za to uraza, niechęć i nieskrywana zawiść pozostały do dziś. Uniemożliwia to normalną współpracę z Fundacją - organem, który w samej nazwie określa swą przynależność („... Samorządu Studentów UMCS”). Jest sytuacja to tym bardziej niezgodna ponieważ godzi w studentów chcących korzystać z zagwarantowanych im przez statuty Samorządu i Uczelni praw. Dziwi więc brak poszanowania zasad demokracji. W pewnych sytuacjach rzeczywiście można kogoś skrzywdzić, ale nie wyklucza to konieczności dostosowania się do systemu, jeśli w ogóle chce się w nim

funkcjonować. Racja często leży po stronie większości. Zasada ta nie została bynajmniej zastosowana po raz pierwszy.

Nasza działalność to nie tylko problemy wyborcze. Parlament Studentów UMCS delegował do Jachranki na posiedzenie Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej Marka Szczodra, Jacka Wazelina, Grzegorza Wierchowskiego i Sebastiana Kulika.

Na VII Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej Marek Szczodrak, przewodniczący ZUSS UMCS, został członkiem Komisji Zagranicznej Parlamentu Studentów RP. Jest to znaczący sukces wbrew pojawiającym się opiniom. Każde stanowisko daje szanse działania, o ile znajdzie się na nim właściwa osoba, zdolna nie tylko do tego, by być miernym figurantem. Doświadczenia krytykantów nie wykraczają ponad własne doświadczenia. Marek Szczodrak na niedawnym wyjeździe do Kijowa podpisał umowę o współpracy pomiędzy Samorządem Studentów UMCS a samorządem Akademii Kijowsko-Mohylańskiej.

8 kwietnia 1999 r. dokonano rekonstrukcji Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów. Jego skład jest następujący: Marek Szczodrak - przewodniczący, Andrzej Krawczyk - sekretarz, Grzegorz Wierchowski - przewodniczący Komisji Współpracy Akademickiej, Jacek Wazelin - przewod-

niczący Komisji Kulturalnej, Tomasz Demendecki - przewodniczący Komisji Socjalnej, Lesław Grzonka - przewodniczący Komisji Prawnej i Krzysztof Karauda - przewodniczący Komisji Informacyjno-Dydaktycznej (w skład komisji weszły również Monika Sędką i Katarzyna Sławek).

Powołano Komisję Wyborczą Samorządu Studentów UMCS do Wyborów Elektorskich Rektora i Prorektorów w składzie: Karol Białkowski, Adam Skrzypek, Paweł Nozdryn Płotnicki, Krzysztof Karauda, Grzegorz Pasiński.

21 kwietnia b.r. Parlament Studentów UMCS przeżył chwile grozy - został przerwany w godny pożalowania sposób przez część parlamentarzystów. Obrady przeniesiono do biura ZUSS (Rektorat, pok. 9,) gdzie odbyły się już w normalnych warunkach. Jest to, jak przypuszczamy, jakieś zakulisowe działanie biorące swój początek 10 marca.

Parlament wyraził zaniepokojenie brakiem sprawozdań z działalności Fundacji Samorządu Studentów UMCS, jak też sytuacją mającą miejsce podczas wyborów do samorządu na Wydziale Politologii, kiedy to wykorzystywano logo i nazwę „Kozienaliów” do osiągnięcia korzyści wyborczych, co zakwalifikowano jako uchybienia formalne.

Powołano nową, poszerzoną o dwóch członków Uczelnianą Komisję Wyborczą Samorządu Studentów UMCS. Jej aktualny skład przedstawia się następująco: Rafał Koziański, Lesław Grzonka, Piotr Sowa, Mirosław Kotwica i Krzysztof Karauda - przewodniczący.

Parlament Studentów UMCS zatwierdził nową Ordynację Wyborczą do Organów Samorządu Studentów UMCS. Ordynacja czeka teraz na zatwierdzenie przez Senat UMCS.

Podkreślmy wagę tego wydarzenia.

Podpisanie umowy z samorządem studentów z Kijowa.

Właśnie z powodu braku uregulowań prawnych podjęto decyzje o unieważnieniu wyborów na Wydziałach: Pedagogiki i Psychologii, a później Politologii (sprawa w toku).

Nieznajomość działalności Samorządu oraz zasad jego funkcjonowania skłoniła ZUSS do powołania Koordynatora Akcji Promującej Samorząd Studentów UMCS - studentkę III roku psychologii Dorotę Gospodarek. O szczegółach planowanej na październik akcji będziemy na bieżąco informowali. Jest to palący problem, ponieważ o formach pomocy oferowanej przez Samorząd niewiele wiadomo. Nieustannie trwa zbieranie ofert do bezpłatnego banku stacji, który znajduje się w biurze ZUSS.

Tego samego dnia odbyło się spotkanie rektora elekta z elektorami studenckimi w celu zatwierdzenia kandydatury na stanowisko prorektora ds. studenckich i nauczania. Spośród przedstawionych trzech osób wybrano jedną: prof. dr hab. Elżbietę Skrzypek z Wydziału Ekonomicznego.

Pożegnania

W dniu 9 marca 1999 roku, nagle, niespodziewanie i przedwcześnie odszedł od nas na zawsze prof. dr hab. Bogusław Sałata, długoletni kierownik Zakładu Botaniki Ogólnej UMCS w Lublinie.

Profesor Sałata urodził się 8 czerwca 1940 r. w Grabówce k. Annapola. Szkołę podstawową ukończył w Grabówce, a do Liceum Ogólnokształcącego uczęszczał najpierw w Lublinie (Liceum Biskupie), a następnie w Toruniu. Po ukończeniu szkoły średniej, w 1957 roku, zapisał się do Studium Pedagogicznego w Lublinie, wybierając jako specjalizację biologię, a w rok później (1958), po złożeniu egzaminów wstępnych został przyjęty na pierwszy rok studiów biologicznych na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS.

Pracę magisterską z zakresu geobotaniki wykonał pod kierunkiem prof. dr hab. Józefa Motyki. W 1963 roku rozpoczął pracę w Zakładzie Botaniki Ogólnej Wydziału BiNoZ, gdzie pracował pod kierunkiem prof. dr hab. Jana Rydzaka. Stopień doktora nauk przyrodniczych uzyskał w 1970 r. na Wydziale BiNoZ, a w roku 1974 otrzymał stopień doktora habilitowanego nauk przyrodniczych w zakresie botaniki. We wrześniu 1984 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego nauk przyrodniczych, a w 1992 został powołany na stanowisko profesora zwyczajnego.

Profesor Sałata pozostawił po sobie znaczny i zróżnicowany dorobek naukowy, świadczący o szerokich zainteresowaniach i dużym zaangażowaniu w pracę badawczą i popularizatorską. W pierwszych latach pracy naukowo interesował się florystyką i zbiorowiskami roślin naczyniowych. Z tego zakresu opublikował trzy prace naukowe dotyczące zbiorowisk roślin segetalnych z okolic Annapola nad Wisłą. Cenne były także doniesienia florystyczne o rozmieszczeniu szeregu rzadkich roślin naczyniowych na Lubelszczyźnie. Kolejne prace powstawały w ramach współpracy z prof. Janem Rydzakiem i dotyczyły porostów epifitycznych Puszczy Białowieskiej, Roztocza i Puszczy Solskiej. Zgromadzone, cenne zbiory porostów z Puszczy Białowieskiej jeszcze do niedawna były prezentowane jako stałe ekspozyty w Muzeum Przyrodniczym w Białowieży.

Z czasem Profesor zmienił zainteresowania i skierował swoją uwagę w stronę nieznaną i nie docenianą wówczas mikologii. Pierwsze prace mikologiczne dotyczyły grzybów wyższych, głównie kapeluszowych. Badania nad tą grupą grzybów

PROFESOR DR HAB. BOGUSŁAW SAŁATA

1940-1999

uwieńczone zostały przygotowaniem rozprawy doktorskiej, *Badania nad udziałem grzybów wyższych w lasach bukowych i jodłowych na Roztoczu Środkowym*. Doskonała znajomość roślin spowodowała, że Profesor zainteresował się następnie grzybami pasożytnymi na roślinach naczyniowych. Pierwszą, ważniejszą pracą z tego zakresu było opracowanie monograficzne krajowych gatunków grzybów z rzędu *Taphrinales*, którą przedłożył jako rozprawę habilitacyjną. Wynikiem dalszych badań w tym kierunku były dwie kolejne, opublikowane monografie grzybów z rzędów *Protomycetales* (1979) i *Erysiphales* (1985). Wkrótce potem rozpoczął badania nad opracowaniami monograficznymi grzybów z rzędów *Meliolales*, *Phacidiales* i *Sphaeropsidales*, których, niestety, nie zdążył już ukończyć.

W okresie zatrudnienia prof. Sałata opublikował ok. 100 prac. Poza wymienionymi monografiami, w dorobku Profesora są też rozdziały w regionalnych opracowaniach popularnonaukowych (np. Lubelszczyzny, Roztoczańskiego i Tatrzańskiego Parku Narodowego, Kotliny Zakopiańskiej), artykuły i komunikaty naukowe oraz publikacje o innym charakterze (np. recenzje, sprawozdania z konferencji, artykuły z zakresu historii botaniki polskiej itp.). Wraz z Profesorem Janem Kochmanem był autorem Wydawnictwa Zielnikowego „Mycotheca Polonica” fasc. XXVI-XXX. Na uwagę zasługuje też przekład z języka niemieckiego popularnego atlasu grzybów kapeluszowych, jadalnych i trujących (*Grzyby znane i mniej znane*), zawierającego kilkadziesiąt barwnych ilustracji oraz wyczerpujące opisy gatunków z określeniem ich wartości użytkowej.

Profesor B. Sałata był inicjatorem i twórcą zielnika mikologicznego Zakładu Botaniki Ogólnej, niezbędnego do prowadzenia prawidłowych badań porównawczych i taksonomicznych. Obecnie w zielniku znajduje się ogromny zbiór grzybów pochodzących z terenowych badań własnych Profesora, pracowników Zakładu oraz z wymiany zagranicznej.

Drogą zakupów lub wymiany z zagranicą Profesor wyposażył Zakład w księgozbiór złożony z dzieł potrzebnych do prowadzenia nowoczesnych badań nad taksonomią, biologią i ekologią różnych grup grzybów. W latach 70. zainicjował cykl badań nad pionowym rozmieszczeniem grzybów pasożytnych w Tatrach (Polskich i Słowackich), przy współpracy z Instytutem Botaniki PAN w Krakowie i Słowacką Akademią Nauk w Bratysławie. Brał także czynny udział w interdyscyplinarnych, polsko-ukraińskich, badaniach na Roztoczu.

Podczas intensywnych i z pasją prowadzonych badań terenowych odnalazł i zidentyfikował wiele nowych dla Polski i Europy gatunków. Interesował Go także problem geograficznego rozprzestrzenienia grzybów. Do najbardziej interesujących należały obserwacje nad migracją dwóch tropikalnych gatunków grzybów wielkoowocnikowych oraz dwóch wschodnioberyjskich pasożytów roślin.

Profesor Sałata utrzymywał stałe kontakty ze wszystkimi krajowymi instytucjami naukowymi, gdzie prowadzone były badania mikologiczne. Odegrał przy tym ogromną rolę w rozwoju polskiej mikologii oraz integracji krajowych ośrodków mikologicznych. Wśród mikologów, fito-

patologów i botaników znany był jako wybitny konsultant naukowy.

Utrzymywał także stałe kontakty, z wieloma placówkami zagranicznymi, m.in. z Katedrą Botaniki Roślin Niższych Uniwersytetu Karola w Pradze, Instytutem Biologii Eksperymentalnej i Ekologii Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie, Instytutem Botaniki w Petersburgu, Instytutem Botaniki Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie oraz Instytutem Botaniki Armeńskiej Akademii Nauk i Katedrą Botaniki Uniwersytetu w Erewaniu. Uczestniczył czynnie w wielu konferencjach i zjazdach naukowych, organizowanych w Polsce i za granicą. Wyniki tej współpracy zawarte są w licznych pracach naukowych opublikowanych zarówno w Polsce, jak i za granicą. W Zakładzie kierowanym przez Profesora Sałatę odbywały staże naukowe osoby zarówno z polskich, jak też zagranicznych placówek naukowych.

Mimo ogromnego zaangażowania w badania naukowe oraz w pracę dydaktyczną Profesor Sałata znajdował jeszcze czas na działalność organizacyjną i społeczną. Od lipca 1975 roku kierował Zakładem Botaniki Ogólnej. Pełnił też obowiązki kierownika Studium Podyplomowego w zakresie biologii (1980-1987), obowiązki prodziekana (1980-1987), a następnie dziekana (1987-1990) Wydziału BiNoZ UMCS oraz kuratora Pracowni Metodyki Nauczania Biologii (1985-1996). W Zakładzie prowadził wszystkie przewidziane programem zajęcia dydaktyczne z zakresu botaniki oraz mikologii, na studiach stacjonarnych i zaocznych. Pod kierunkiem Profesora zostało wykonanych 140 prac magisterskich, był także promotorem 5 zakończonych przewodów doktorskich oraz recenzentem kilku rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Brał udział w pracach Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej.

Profesor Sałata pełnił wiele innych funkcji. Był m.in. delegatem ZNP do Rady Naukowej Instytutu Biologii i Rady Wydziału BiNoZ UMCS, przewodniczącym Rady Pedagogicznej Sekcji Biologii na Wydziale BiNoZ, pełnomocnikiem Rektora ds. studenckich praktyk zagranicznych, przewodniczącym Senackiej Komisji Dydaktycznej UMCS, członkiem zespołu kierunkowego biologii Centralnego Ośrodka Metodycznego Studiów Nauczycielskich w Krakowie oraz wielokrotnie przewodniczącym Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Przez wiele lat był członkiem Ligi Ochrony Przyrody, a w latach 1975-1981 pełnił obowiązki sekretarza Wojewódzkiego Zarządu LOP w Lublinie. Trzykrotnie był głównym organizatorem lub członkiem Komitetu Organizacyjnego zjazdów i sympozjów naukowych, m.in. zjazdu delegatów Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Lublinie (1974), Sekcji Mikologicznej PTB w Lublinie (1978), a ostatnio w Janowie Lubelskim (1996). Był przy tym autorem oraz współredaktorem końcowych opracowań z tych konferencji.

Profesor Sałata był członkiem wielu towarzystw naukowych i komisji ochrony przyrody. W roku 1969 został członkiem Polskiego Towarzystwa Botanicznego w którym pełnił funkcję sekretarza (1969-1975), członka Zarządu Głównego (1975-1980), a następnie przewodniczącego Lubelskiego Oddziału PTB i zastępcy przewodniczącego Sekcji Mikologicznej (1980-1989). Należał także do innych organizacji naukowych, m.in. do Lubelskiego To-

warzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Komitetu Ochrony Przyrody i Komitetu Botaniki PAN. W 1994 został powołany na członka Rady Redakcyjnej czasopisma „Acta Micologica”. Przez wiele lat uczestniczył w pracach Rady Naukowej Roztoczańskiego Parku Narodowego i Ogrodu Botanicznego UMCS w Lublinie, Wojewódzkiej Komisji Ochrony Przyrody w Białej Podlaskiej i w Zamościu, a ponadto przewodniczył analogicznym organom w Tarnobrzegu.

W ostatnich latach szczególnie mocno zaangażował się w prace przy tworzeniu Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu – „Studium Generale Sandomiriense”. Przez pierwsze trzy lata pracy Studium (1995-1998) Profesor pełnił obowiązki dziekana Wydziału Przyrodniczego, a w roku 1998 został wybrany na Rektora tej Uczelni.

Działalność Profesora Sałaty była dostrzegana przez władze różnego szczebla, zarówno państwowe, jak i uniwersyteckie. Za całokształt działalności naukowo-badawczej i dydaktyczno-wychowawczej Profesor był wielokrotnie odznaczany. Otrzymał m.in. Złoty Krzyż Zasługi (1979), Honorową Srebrną Odznakę LOP (1981), Krzyż Kawalerski OOP (1985), Medal Czterdziestolecia PRL (1986). Dwukrotnie był wyróżniany nagrodą trzeciego stopnia Ministra Edukacji Narodowej (za rozprawę doktorską i habilitacyjną), a za monografię dotyczącą grzybów mączniakowych (*Erysiphales*) otrzymał nagrodę Wydziału Nauk Biologicznych PAN. Za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej na Uczelni wielokrotnie otrzymywał nagrody Rektora UMCS.

Profesor Sałata był uznanym autorytetem w swojej dziedzinie, znawcą zarówno mikologii, jak i botaniki, człowiekiem o szerokich horyzontach umysłowych. Nadał naszemu Zakładowi oryginalny kierunek badań, których celem stały się prace nad specyfiką, ekologią, taksonomią, fizjografią i znaczeniem różnych grup grzybów. Swoją wiedzę, mikologiczną i botaniczną, przekazywał nam, zarówno podczas badań terenowych, jak i laboratoryjnych. Nie stawał przy tym żadnym barierą i nie ograniczał przy wprowadzaniu nowych rozwiązań i pomysłów. Wprost przeciwnie, cieszył się z każdej nowatorskiej myśli i każdej nowej propozycji, zarówno w sprawach naukowych, jak i dydaktycznych.

Profesor Bogusław Sałata był człowiekiem doskonale uporządkowanym, świetnym organizatorem pracy w Zakładzie oraz w terenie, zawsze spokojnym i opanowanym. Prawdą jest, że niewiele mówił, ale to chyba sprawiło, że wszyscy liczyli się z każdym jego słowem. Dla nas, podopiecznych, ludzi z całym bagażem codziennych problemów i kłopotów był zawsze wyrozumiały i tolerancyjny. Nigdy nikomu nie odmówił pomocy. I takim właśnie Profesor Sałata pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

Maria Alicja Chmiel,
Wiesław Mutenko

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych '99

W roku bieżącym przewiduje się następujące wykorzystanie środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych:

1. Świadczenia dla dzieci

– kolonie letnie i obozy (obóz żeglarski w oparciu o sprzęt i kadre YC UMCS, obóz Francja-Szwajcaria, kolonie stacjonarne w Hajhuszoboszlo (Węgry), Ustce i Krynicy Górskiej) - 420 000 zł

- kolonie i wczasy dla dzieci (refundacje) - 150 000 zł
- wycieczka zimowa do Rabki - 70 000 zł
- choinka noworoczna - 40 000 zł
- razem - 680 000 zł

2. Świadczenia dla pracowników

- dofinansowanie wypoczynku indywidualnego - 1 927 000 zł
- OW Kazimierz - 260 000 zł
- Yacht Club - 10 000 zł
- zapomogi - 40 000 zł
- wycieczka pracowników - 10 000 zł
- pozostała działalność - 20 000 zł
- talony pracowników - 340 000 zł
- razem - 2 607 000 zł

3. Świadczenia dla emerytów i rencistów (byłych pracowników Uczelni)

- zapomogi - 60 000 zł
- Dzień Kobiet – talony - 91 000 zł
- Dzień Seniora – talony - 180 000 zł
- talony świąteczne - 120 000 zł
- wycieczka + refundacja wczasów - 60 000 zł
- razem - 511 000 zł

4. Pożyczki udzielone pracownikom Uczelni i byłym pracownikom Uczelni z tytułu:

- budowa domu - 240 000 zł
- uzupełnienie wkładów mieszkaniowych i wykup mieszkań - 2 000 000 zł
- adaptacja strychów - 60 000 zł
- remonty domów - 10 000 zł
- remonty mieszkań - 1 500 000 zł
- razem - 3 310 000 zł

Rozdysponowanie środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjal-

nych odbywa się przy ścisłej współpracy z Komisją Socjalną Związków Zawodowych przy UMCS.

Przedstawiając Państwu zestawienie wiem, że jak zwykle najwięcej emocji i komentarzy budzić będzie sprawa dofinansowywania Yacht Clubu UMCS. Tak jest od dawna; niemal od zawsze. To z pewnością i klub, i sport elitarny. Należać doń mogą tylko niektórzy, spełniający określone wymagania, podstawą jest naturalnie karta pływacka, ale konieczne też są uprawnienia żeglarskie. Zainteresowani muszą część swego prywatnego czasu przeznaczyć na prace na rzecz klubu: wykonywać prace remontowe (po i w sezonie), dowieźć i przywieźć sprzęt na Mazury, dbać o jego właściwą eksploatację, każdego roku zorganizować i poprowadzić obóz żeglarski dla dzieci pracowników UMCS.

Wysokość dofinansowania tej działalności w ciągu roku wynosi tylko 10 000 zł. A proszę spojrzeć uważnie - dofinansowanie ośrodka wypoczynkowego w Kazimierzu jest 26 razy większe, wynosi bowiem 260 000 zł. Ośrodek ten dysponuje 30 miejscami całorocznymi i 2 sezonowymi, przy jego utrzymaniu i eksploatacji zatrudnionych jest aż 6 osób. W najbliższym czasie obiekt czeka generalny remont. Bowiem nasza ulubiona Albrechtówka to budynek z początku XX wieku i naturalną koleją rzeczy ulega zniszczeniu i konieczne będzie przeprowadzenie poważnych prac budowlanych, kto wie, czy nawet nie okaże się niezbędne wyłączenie obiektu z eksploatacji.

Nie uważam, że należy zrezygnować, ze względu na koszty naturalnie, z utrzymywania ośrodka w Kazimierzu. Uważam, że i Kazimierz, i Yacht Club powinny być do dyspozycji pracowników naszej uczelni. A że nie wszystkich... wystarczy zdobyć uprawnienia, pożyczyć jacht i spróbować wypoczynku na Mazurach.

EMP

Duszpasterz zaprasza

Archidiecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Akademickiego (ul. Staszica 16, poniedziałek-środa 18.00-20.00, tel. 532-07-57) zaprasza studentów i pracowników na spotkanie z papieżem Janem Pawłem II 12 czerwca w Zamościu. Cena dla pracowników Uczelni 8 zł, spoza Uczelni - 16 zł.

Na Kontynentalne Spotkania Młodych w Taizé, połączone ze zwiedzaniem Paryża, w terminach: 9-23 lipca, 30 lipca-13 sierpnia, 13-27 sierpnia (informacje i zapisy jak wyżej).

Jóźwik w Chełmie

Biblioteka Publiczna w Chełmie zaprasza na wystawę „Grafika i ex libris Zbigniewa Józwika” w Galerii „Patio” przy ul. Partyzantów. Wernisaż wystawy miał miejsce 14 maja.

CO USŁYSZYMY W FILHARMONII

CZERWIEC

Piątek - 4.06.99, godz. 19.00 - Sala Koncertowa PFL
Koncert z cyklu „Kto się boi Filharmonii”

Wykonawcy:
Orkiestra PFL
Piotr Wijatkowski - dyrygent
David Seidel - fagot (Austria)
Cecylia Barczyk - wiolonczela (USA)

Justyna Krenz - słowo o muzyce

Program:
S. Barber - Koncert wiolonczelowy op. 22

W.A. Mozart - Koncert na fagot B-dur KV 191

Środa - 9.06.99, godz. 19.00 - Sala Koncertowa PFL

Recital organowy
Daniel Roth (Francja)

Sobota - 12.06.99, godz. 19.00 - Sala Koncertowa PFL

Koncert symfoniczny
Wykonawcy:
Orkiestra PFL

Zygmunt Rychert - dyrygent
Ryszard Karczykowski - tenor

Chór Towarzystwa Muzycznego im. H. Wieniawskiego (kier. Beata Dąbrowska)

Program:
G. Puccini - Messe di Gloria

Piątek - 18.06.99, godz. 19.00 - Sala Koncertowa PFL

Koncert symfoniczny zakończenie sezonu artystycznego 1998/99

Wykonawcy:
Orkiestra PFL

Chikara Imamura - dyrygent (Japonia)

Paweł Skrzypek - fortepian

Program:
L. van Beethoven - V Koncert fortepianowy Es-dur op. 73

M. Karłowicz - Symfonia „Odrodzenie” e-moll op. 7

Lato z Filharmonią

Sobota - 26.06.99

Niedziela - 27.06.99
Koncert promenadowy

Wykonawcy:
Orkiestra PFL

Piotr Wijatkowski - dyrygent

Szanowni Państwo

Pracownicy i Renciści

MPWiK S.A., UMCS, AR, KUL, AM, PL. oraz firm współpracujących

Spółdzielca Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa (SKOK) w Lublinie oferuje Państwu najniższe oprocentowanie kredytów, pożyczek, najwyższe oprocentowanie lokat oraz najkorzystniejsze ubezpieczenia w naszym mieście.

CALA OFERTA Z KOMPLEKSOWĄ OBSŁUGĄ W JEDNYM MIEJSCU

Flagowy produkt to **GWARANTOWANE OSZCZĘDZANIE (TUV SKOK)**

Prowadzimy:

1. rachunki a vista
2. rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe
3. lokaty terminowe od 1 do 36 miesięcy
4. lokaty rentierskie
5. lokaty systematycznego oszczędzania

Udzielamy:

1. pożyczek od 1 do 36 miesięcy
2. kredytów konsumpcyjnych od 1 do 36 miesięcy
3. kredytów mieszkaniowych od 1 do 60 miesięcy

Istnieje możliwość pobierania kredytów normalnych, balonowych i lombardowych

Pośrednictwo ubezpieczeniowe

(PTE PZU S.A., PTE PIONEER S.A., PTE WINTERTHUR S.A., WARTA VITA S.A.)

1. w zawieraniu polis na życie
2. w zawieraniu polis majątkowych:
 - OC samochodowe
 - OC dobrowolne
 - AC
 - kradzież

INFORMACJI UDZIELAJĄ:

Centrum — MPWiK Lublin, Al. Piłsudskiego 15, tel. 532-42-81 w. 285
Oddział — UMCS Lublin, Pl. M. Curie-Skłodowskiej 5, tel. 537-53-70

Działamy w oparciu o ustawę o SKOK z dnia 14 grudnia 1995 r.

Spółdzielca Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w Lublinie

Z Komitetu Badań Naukowych

W roku 1999 wydatki na naukę wynoszą 0,460% PKB, a w odniesieniu do wydatków budżetu państwa 1,930% (w roku 1998 odpowiednio: 0,457% i 1,68%). Wzrost nominalny środków na naukę w porównaniu z 1998 sięgnie 15,22%, a realny 6,1%. Koncern Toshiba na badania w sferze innowacji wydaje więcej niż przeznaczają na ten cel Polska.

NAUKA '99

Na konferencji „Nauka '99” w Komitecie Badań Naukowych 12 i 13 maja pod przewodnictwem prof. Andrzeja Wiszniewskiego omówiono warunki funkcjonowania nauki polskiej, w tym w szkołach wyższych w roku bieżącym. Generalny wniosek jest taki, że przy braku środków finansowych z budżetu państwa istotną poprawę sytuacji mogą przynieść zmiany strukturalne w sektorze nauki oraz pozyskiwanie środków pozabudżetowych, a zwłaszcza z programów UE.

Wśród zmian w działaniach KBN prof. Wiszniewski wskazał dwie: 1) przydział środków na działalność statutową w sposób sformalizowany - na podstawie algorytmu, uwzględniającego liczbę zatrudnionych w obszarze danej dziedziny oraz jej kosztowność; 2) parametryczną ocenę jednostek działających w sferze nauki (w 80% jej podstawą są: publikacje, monografie, rozwój kadry naukowej, patenty, wdrożenia oraz przyznawane systemy jakości i akredytowane laboratoria, w 20% - ocena uznaniowa, „biorąca pod uwagę szereg spraw niewymiernych”).

Przewodniczący KBN zapowiedział też nowelizację ustawy o KBN, mającą na celu: jednoznacz-

ne określenie kompetencji przewodniczącego KBN, odpowiadającego za politykę naukową państwa, oraz gremiów wybieralnych, które decydować będą o bezpośrednim podziale środków na badania naukowe; zapewnienie równości dostępu do środków na badania naukowe podmiotom działającym w obszarze nauki, niezależnie od ich statusu prawnego; zmianę ordynacji wyborczej, służącą lepszej reprezentatywności różnych obszarów nauki w zespołach Komitetu; likwidację podziału KBN na komisje: nauk podstawowych i nauk stosowanych, a utrzymanie 12 zespołów, których przewodniczący, z wyboru, będą członkami Komitetu; powierzenie wykonywania wybranych zadań KBN organizacjom takim jak np. agencje.

Szczególnym zadaniem jest przygotowanie do udziału w 5 Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji UE. Komitet zdecydował o silnym wsparciu, w szczególności finansowym, uczestnictwa polskich zespołów w pierwszych konkursach projektów 5 PR. Kryteria i tryb przyznawania środków finansowych na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących uczestnictwa polskich zespołów w projektach 5 PR określa Uchwała nr 3/99 KBN z 20 stycznia 1999. Jak poinformował sekretarz KBN Jan Krzysztof Frąckowiak, utworzono system upowszechniania informacji, wsparcia eksperckiego i organizacyjnego dla polskich jednostek uczestniczących w 5 PR; wspierany jest udział polskich partnerów w innych (poza 5 PR) programach międzynarodowych, a także w międzynarodowych sieciach naukowych.

Wśród wydatków priorytetowych wiceminister Małgorzata Kozłowska wymieniła: wsparcie potrzeb rozwojowych nauki poprzez zwiększenie środków na narzędzia i warsztaty pracy jednostek sfery nauki (inwestycje aparaturowe, import czasopism i

innych nośników informacji, zakup oprogramowania i dofinansowanie udostępniania baz danych); wspomaganie indywidualnego rozwoju badaczy i najbardziej konkurencyjnych tematów badań; wsparcie badań na rzecz najbardziej zainteresowanych podmiotów badawczych (projekty celowe), ministrów i wojewodów (projekty celowe zamawiane); wsparcie badań własnych szkół wyższych.

Poprawę kondycji nauki mogą przynieść zmiany przepisów prawa, m.in. określenie instytucji pożytku publicznego, działającej „no profit”, rozciągnięcie możliwości stosowania przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (dostęp do środków publicznych na badania, system zwolnień podatkowych), zwiększenie możliwości tworzenia funduszy typu „venture capital”, zainteresowanie banków i sfery ubezpieczeń ofertą dla przedsiębiorstw badawczo-rozwojowych.

Na konferencji prasowej zwrócono uwagę, głównie w odniesieniu do Jednostek Badawczo-Rozwojowych, na kwestię innowacyjności i w tym kontekście na małą efektywność aplikacji wyników badań. Sygnalizowano konieczność zapobiegania niszczeniu jednostek badawczych przez koncerny zagraniczne wykupujące polskie przedsiębiorstwa. KBN zapowiedział starania o ułatwienie powiązań między przemysłem a podmiotami naukowo-badawczymi. Z konkretną propozycją w tym względzie wystąpiła Agencja Techniki i Technologii z Warszawy, powołana do współpracy z uczelniami, jednostkami badawczo-rozwojowymi, innowacyjnymi przedsiębiorstwami oraz pracownikami tych instytucji. To sposób, by uczeni nie „produkowali na półki”. W krajach rozwiniętych badania w sferze innowacji finansowane są nie z budżetu państwa, a przez koncerny

Na konferencji omówiono także wiele kwestii szczegółowych, z zakresu prawa i finansów, regulujących pracę jednostek badawczych, w tym uczelni wyższych, w złożonej sytuacji spowodowanej reformami społeczno-gospodarczymi.

mar

GRAND PRIX

9 MIEDZYNARODOWE BIENNALE GRAFIKI W SEULU 1996
9th INTERNATIONAL PRINT BIENNALE OF SEOUL 1996

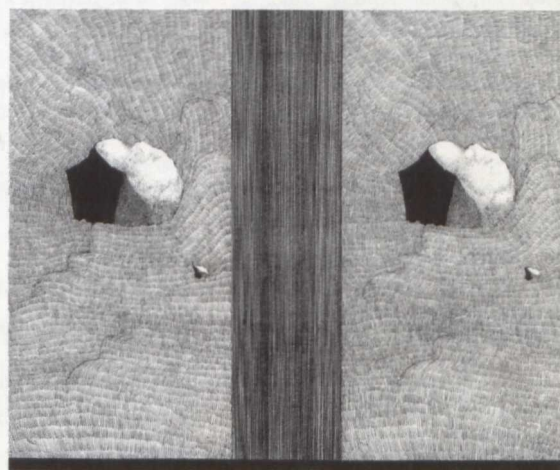

JOCIA PRZYJALNIA ARSLEY 17. LIBERTY 1988

GRZEGORZ DOBIEŚŁAW MAZUREK

GRAND PRIX

3 MIEDZYNARODOWA WYSTAWA MINIATURY GRAFICZNEJ W SEULU 1984
3rd INTERNATIONAL MINIATURE PRINT EXHIBITION OF SEOUL 1984

MINIATURE 7. TECHNIKA WŁASZKA 1984

MAKSYMILIAN SNOCH

Redaguje kolegium: Marek Jędrych, Wiesław A. Kamiński, Jadwiga Mizińska, Elżbieta Mulawa-Pachoł (redaktor odpowiedzialna), Stefan Symotiuik (redaktor naczelny). Stale współpracują: Beata Ajzak, Alicja Cięszczyk-Chmiel, Maria Młynarska, Ewa Nowak, Artur Staszek, Elżbieta Stefaniak-Błazińska, Nina Zielińska, Jerzy Żywicki. Adres redakcji: Wydawnictwo UMCS, 20-031 Lublin, Plac Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1012, tel. 537-53-03. Skład i taniaranie: **Bifolium**, Lublin. Druk: Zakład Usług Poligraficznych „Tekst”, 20-344 Lublin, ul. Wspólna 19, tel./fax: 744-02-11.

ISSN 1233-216X

60>